

Suomenkielisen perusopetuksen laaturaportti

Lukuvuosi 2023–2024

Sisällys

1 Perusopetuksen laatutyö	1
1.1 Perusopetuksen laadun mittareista	2
1.2 Lukuvuoden 2023–2024 painopistealueet	2
1.3 Suomenkielinen perusopetus tunnuslukujen valossa	3
1.3.1 Oppilasmäärät ja perusopetuksesta valmistuneet	4
1.3.2 Henkilöstö	5
1.3.3 Oppimisen, kasvun ja hyvinvoinnin tuki	5
2 Kouluyhteisön hyvinvointi	6
2.1 Perusopetuksen arvoperusta	6
2.2 Hyvinvointia edistävä toimintakulttuuri, yhteisöllinen hyvinvointi	7
2.3 Yhteisöllisen hyvinvoinnin tavoitteet laatuaineiston kautta tarkasteltuina	7
2.3.1 Kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäisy	9
2.3.2 Vuorovaikutustaitojen ja mielenterveyden edistäminen	9
2.3.3 Oppilaiden osallisuuden varmistaminen	11
2.3.4 Huoltajien näkökulma yhteisöllisen hyvinvoinnin tavoitteisiin	12
2.3.5 Johtamisen kehittäminen	13
3 Laadukas oppiminen	15
3.1 Pedagoginen toimintakulttuuri	15
3.1.1 Huoltajien näkökulma pedagogiseen toimintakulttuuriin	16
3.2. Oppimistulokset	17
3.2.1 Äidinkieli / lukutaito	17
2.lk	18
6.lk	20
Ikäluokka vertailussa 2.lk ja 6.lk ALLU-testeissä	21
3.2.2 Matematiikka	21
6.lk	22
9.lk	23
Ikäluokka vertailussa 6. ja 9.lk	24
4 Osallisuus ja yhteistyö	25
4.1 Oppilaiden ja henkilöstön osallisuus	26
4.2 Kodin ja koulun yhteistyökäytänteet	30
4.3 Aamu- / iltapäivätoiminta ja kerhotoiminta	31
5 Yhteenveto	33
6 Lähteet	35
Liitteet	36

1 Perusopetuksen laatutyö

Perusopetuslaki 21§ velvoittaa opetuksen järjestäjää arvioimaan antamaansa koulutusta ja sen vaikuttavuutta. Laaturaportti on Porvoon kaupungin tason yhteenveto laatusuunnitelmassa määritellyistä perusopetuksen laatukriteereihin perustuvista osa-alueista.

Opetus- ja kulttuuriministeriö julkaisi keväällä 2009 suosituluonteisen ”Perusopetuksen laatukriteerit” -asiakirjan, jonka tavoitteena on opetuksen laadun ja monipuolisen tarjonnan turvaaminen sekä opetuksellisten ja sivistyksellisten perusoikeuksien takaaminen lapsille ja nuorille asuinpaikasta, kielestä ja taloudellisesta asemasta riippumatta. Laatukriteerejä päivitettiin vuonna 2012. Laatukriteeristö on koulujen ja opetuksen järjestäjien kehittämisen ja toiminnan arvioinnin työväline.

Perusopetuksen laatukriteereissä opetuksen laatu jaetaan rakenteiden laatuun ja oppilaan kohtaaman toiminnan laatuun. Perusopetuksen laatukriteereissä koulun toimintaan katsotaan kuuluvaksi myös aamu- ja iltapäivätoiminta sekä koulun kerhotoiminta.

Molemmille laadun osa-alueille, rakenteille ja toiminnalle, on määritelty seurattavia tunnuslukuja ja mittareita. Porvoossa systemaattista laadunhallintatyötä on tehty perusopetuksessa jo yli vuosikymmenen ajan.

Kuvio 1. Perusopetuksen laatukriteereiden viitekehys

Porvoossa on laatukriteerien pohjalta laadittu perusopetuksen laatusuunnitelma. Sen ensimmäinen versio hyväksyttiin koulutusjaostoissa keväällä 2011. Suunnitelmaa on päivitetty säännöllisesti; keväällä 2015, syksyllä 2017, keväällä 2022 ja viimeisin tarkastelu on keväältä 2023.

Perusopetuksen laadunarviointia on tehty säännöllisesti vuodesta 2011 alkaen. Laatutyötä tehdään sekä opetuksen järjestäjän tasolla että koulutasolla. Laadunarviointi on vakiintunut oppilaitosten lukuvuosirytmiiin; ennen tämän raportin joulukuista julkistamista, arviointia on jo tehty koulukohtaisesti, kehittämis- ja muissa yhteistyöryhmissä. Myös koulujen välistä ja alueellista yhteistyötä laatuasioiden parissa kehitetään.

1.1 Perusopetuksen laadun mittareista

Porvoon perusopetuksen laadunarviointi perustuu perusopetuksen kansallisiin laatukriteereihin. Arviointiaineistoa kerätään Porvoon laatusuunnitelman mukaisesti. Vuosittain laaditaan **koulujen lukuvuosisuunnitelmat ja toimintakertomukset**, niitä täydentämään kerätään lisäksi numeerisia **tunnuslukuja**. **Oppimistuloksia** seurataan erityisesti lukutaidossa (Allu - testi, Lukuseula, Digilukiseula) ja matematiikan osalta (MFKA-kustannuksen valtakunnalliset kokeet 6. – ja 9. -luokilla).

Hyvinvoinnin osa-alueelta keräämme arviointitietoa vuosittain **Hyvinvointiprofililla** (vuosiluokat 4.–9. sekä henkilöstö), sekä kahden vuoden välein **kouluterveyskyselyllä** ja **TEA-viisarilla**.

Osaltaan perusopetuksen laatuaineistoa täydentävät myös vuosittain toteutettavat **aamu/iltapäivätoiminnan ja kerhotoiminnan laadunarvioinnit** sekä kaupungin **kehittämisyhmien ja -hankkeiden toimintakertomukset**.

Huoltajakysely toteutetaan laatusuunnitelman mukaisesti joka kolmas lukuvuosi. Viimeisin huoltajakysely on keväältä 2024, ja sen keskeisimmät tulokset on nostettu tähän laaturaporttiin.

Laatutyössä voidaan käyttää muitakin vaihtuvia laadun mittareita, näiden käytöstä päätetään tarvittaessa koulutuspalveluiden laadun ohjausryhmässä.

Kaikki tähän raporttiin nostettavat tulokset ovat kaupunkitasoisia.

Tunnuslukujen keräämisen ja seuraamisen kannalta lukuvuosi 2023–2024 oli kasvun ja oppimisen toimialalla merkittävä kehittämisen vuosi. Primus -pohjaista PowerBI -raportointia kehitettiin monipuolisemmaksi ja saavutettavammaksi.

1.2 Lukuvuoden 2023–2024 painopistealueet

Painopisteet ja niiden kärjet valitaan lukuvuosittain perusopetuspalveluiden laadunarvioinnin pohjalta. Koulut saavat tukea molempien painopisteiden toteuttamiseen kaupungin yhteisen kehittämistoiminnan kautta. Painopistealueiden toteuttamiseksi suunniteltuja toimenpiteitä kuvataan koulujen lukuvuosisuunnitelmissa.

Lukuvuoden 2023–2024 painopisteinä oli suomenkielisissä perusopetuspalveluissa **monilukutaito** ja **yhteisöllinen hyvinvointi**.

Monilukutaito perustuu ajatukseen, että jokainen opettaja on myös monilukutaidon opettaja. Monilukutaitoa opetetaan osana kaikkia oppiaineita. Perinteisen lukutaidon osalta erityishuomiota kiinnitetään:

- alkuopetuksen mekaanisen lukutaidon kehittymiseen ja
- heikosti lukevien oppilaiden tukemiseen.

Monilukutaidon parissa työskentelee kaupungin tasolla lukuagentti sekä monilukutaidon kehittäjäopettajia, jotka tarjoavat kaikilla kouluilla tukea monilukutaidon vahvistamisessa.

Yhteisöllisen hyvinvoinnin osalta kärjet ovat:

- johtamisen kehittäminen,
- kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäisy,
- vuorovaikutustaitojen ja mielenterveyden edistäminen sekä
- opiskelijoiden osallisuuden varmistaminen.

Koulujen lukuvuosisuunnitelmissa ja toimintakertomuksissa kuvataan monilukutaidon ja yhteisöllisen hyvinvoinnin tukemiseksi tehtyjä käytännön valintoja ja toimenpiteitä. Jokainen koulu on omaleimainen, ja valitsee oman toimintansa kannalta parhaat lähestymistavat monilukutaidon tukemiseen. Samat, monilukutaidon kannalta keskeiset teemat toistuvat hieman eri painotuksin ja toteutuksen tavoin kaikkien koulujen toimintakertomuksissa. Tähän raporttiin on koostettu yleiskatsaus siitä, miten monilukutaitoa on kouluilla eri teemojen avulla edistetty. Tarkemmin toimenpiteisiin voi tutustua koulukohtaisissa toimintakertomuksissa.

Lukuun 2 Koulu yhteisön hyvinvointi on summattu porvoolaiskoulujen ajatuksia yhteisöllisen hyvinvoinnin tukemiseksi. Monilukutaidon painopistealueen parissa tehtyä työtä kuvataan luvussa 3 Laadukas oppiminen.

1.3 Suomenkielinen perusopetus tunnuslukujen valossa

Toiminnan tavoitteena on, että Porvoossa on tarjolla asukaslähtöisesti monipuolista, korkealaatuista ja kilpailukykyistä yleissivistävää perusasteen koulutusta. Perusopetus Porvoossa antaa mahdollisuuden tarvittavien tietojen ja taitojen oppimiseen, yhteiskunnan osallisuuteen, vastuullisuuteen ja ihmisenä kasvamiseen.

Opetussuunnitelman arvoperustassa painotetaan oikeudenmukaisuutta ja toisten ihmisten kunnioittamista sekä hyvää opetusta. Tavoitteena on luoda yhtenäinen porvoolainen opinpolku varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle. Laadukasta opetusta toteutetaan asianmukaisin ja monipuolisin menetelmin turvallisissa ja terveellisissä tiloissa.

Suunnitelmatasolla perusopetus- ja lukiotoiminta poikkeavat kaupungin vuosikellosta. Koulutyössä toiminnan arvioinnit ja tulevan lukuvuoden suunnittelu painottuvat kevätkuukausille. Kaupungin talousarviot tehdään kalenterivuosittain, ja suunnittelu painottuu syyskuukausille.

Lukuvuosittain seurattavien tunnuslukujen analysointi on tärkeä osa koulutoiminnan kehittämistä ja seurantaa. Kuluneen vuoden aikana raportointia on koko kasvun ja oppimisen toimialalla kehitetty merkittävästi hyödyntämällä PowerBI-ohjelmistoa, joka mahdollistaa tehokkaamman tietojen visualisoinnin ja on analysoinnin tukena. Raportoinnin kehittämisen myötä saatu data on aiempaa tarkempaa ja helpommin saatavilla eri toimijoille.

Perusopetuksen tunnuslukujen osalta ensisijaisena tietolähteenä toimii oppilashallintojärjestelmä Primus, jonka tiedot muodostavat perustan analysoitaville tunnusluvuille. Primuksen avulla voidaan seurata koulujen toimintaan liittyviä keskeisiä mittareita, kuten oppilasmääriä, poissaoloja, arvosanakehitystä, ja muita keskeisiä tunnuslukuja, jotka kertovat opetuksen ja koulutuksen laadusta ja kehityksestä. Tietojen säännöllisellä seurannalla varmistetaan, että päätökset perustuvat ajantasaiseen ja luotettavaan tietoon.

Perusopetuksen keskeisimmät tunnusluvut summataan tässä raportissa lyhyesti. Lukuvuosittainen raportointi on tärkeä ja näkyvä osa koulutuspalveluiden laadunhallintaa. Kaikkein olennaisinta arviointitiedon ja tunnuslukujen keräämisessä on kuitenkin niiden jatkuva seuranta ja analysoiminen raporttien välillä. Laatutyö on pitkäjänteistä kehittämistyötä, ja sitä tehdään koulutuspalveluiden eri tasoilla. Raportit kohdennetaan aina tietyille käyttäjäryhmälle, kuten koulun johtoryhmälle, rehtoreille tai opetuksen kehittämisestä vastaaville henkilöille. Tavoitteena on varmistaa, että jokaisella on tehtävänsä kannalta relevanttia ja tarkoituksenmukaista tietoa, jotta analyysi tukisi parhaalla mahdollisella tavalla päätöksentekoa ja toiminnan kehittämistä. Näin edistämme tehokasta ja tarkoituksenmukaista tiedolla johtamista kaikilla päätöksenteon tasoilla.

1.3.1 Oppilasmäärät ja perusopetuksesta valmistuneet

Suomenkielisissä peruskouluissa opiskeli lukuvuonna 2023–2024 yhteensä 3904 oppilasta, joista perusopetuksen oppilaita oli 3835 ja valmistavan opetuksen oppilaita 69. (Lukuvuonna 2022–2023 perusopetuksen oppilaita oli 3901).

Suomi toisena kielenä -oppilaita oli yhteensä 602 (sisältäen valmistavan opetuksen oppilaat). Vuosiluokkatasolla eniten s2 -oppilaita oli 7. -luokilla (83) ja vähiten 6. -luokilla (55).

Kaupungin ylläpitämiä suomenkielisiä perusopetuksen oppilaitoksia oli kaikkiaan 14. Näistä alakouluja on 11, yläkouluja 2 ja yhtenäiskouluja 1.

Suurin oppilasmäärä (636) oli Albert Edelfeltin koulussa ja pienin oppilasmäärä (29) Epoon koulussa.

Suomenkielisissä kouluissa jäi luokalleen yksitoista yhdeksän oppilasta (edellisluokuvuonna yhdeksän oppilasta). Perusopetuksen päättötodistus jäi saamatta neljältätoista oppilaalta (edellisvuonna kuudeltatoista). He jatkoivat perusopetuksen opintojaan Portti -luokalla. Lähes kaikki (99 %) peruskoulunsa päättäneistä ohjautuivat täydennyshaun jälkeen jatko-opintoihin.

1.3.2 Henkilöstö

Kelpoisuussäännökset täyttävä ja kunkin koulun toiminnan tarpeisiin vastaava henkilöstö on laadukkaan opetuksen ja sen kehittämisen keskeisin lähtökohta. Suomenkielisessä perusopetuksessa työskenteli lukuvuonna 2023–2024 yhteensä 381 (edellisluvuonna 353) opettajaa. Vakinaisessa virassa tai viranhaltijan sijaisena oli 278 (293) opettajaa. Päätoimisena tuntiopettajana työskenteli 38 (60) opettajaa. Kelpoisuusehdot täytyivät vakinaisten ja päätoimisten osalta 281 opettajalta (89 %).

Perusopetuksessa työskentelevät vakituiset viranhaltijat sijoittuvat eri ikäryhmiin seuraavasti: 20-29v 9, 30-39v 38, 40-49 91, 50-59 84 ja 60- 35 opettajaa.

Kouluissa toimi opetuksen tukena yhteensä 98 (89) koulunkäynninohjaajaa, joista vakituudessa työsuhteessa oli 64 (60) henkilöä, ja määräaikaisessa työsuhteessa 81 (29) henkilöä. Kouluyhteisöön kiinnittymisen ja koululäsnäolon vahvistamiseksi kaikilla yläkouluilla ja Kevätkummun koululla työskenteli lukuvuoden 2023–2024 ajan myös kouluvalmentaja.

1.3.3 Oppimisen, kasvun ja hyvinvoinnin tuki

Oppilaalle annetaan tukea pääsääntöisesti kolmiportaisen mallin mukaisesti. Tuen vaiheet etenevät yleisestä, tehostetun kautta tarvittaessa erityiseen. Painopistettä on porvoalaisissa kouluissa kehitetty voimakkaasti varhaisen tuen suuntaan sekä ennaltaehkäisevään toimintaan. Laadukas perusopetus sekä oppimisen ja kasvun tuki ehkäisevät erityisen tuen tarpeen syntymistä.

Tehostetun tuen piirissä oli lukuvuonna 2023–2024 15,7 % (edellisluvuonna 12,9 %) perusopetuksen oppilaista. Erityisen tuen piirissä puolestaan opiskeli 9,3 % oppilaista (10,1 %). Erityisen tuen oppilaista opiskeli pienluokilla noin kolmasosa (28 %).

Perusopetusikäisten oppilaiden koulukuljetukset järjestettiin perusopetuslain ja sivistyslautakunnan hyväksymien kuljetusperiaatteiden mukaisesti. Suurin osa kuljetusedun piiriin kuuluvista oppilaista kulki koulumatkansa julkisilla vuorobusseilla, mutta osalle (lähinnä erityisen tuen oppilaille sekä hankalien yhteyksien päässä asuville) järjestettiin myös taksikyytejä. Koulukuljetuksen piirissä oli yhteensä 608 oppilasta, mikä on noin 16 % oppilaiden kokonaismäärästä.

Peruskoulun oppilaat olivat poissa lukuvuoden aikana keskimäärin 60 tuntia (edellisluvuonna 55), mikä tarkoittaa yhteensä noin kahtatoista koulupäivää per oppilas lukuvuoden aikana. Poissaolot ovat kahden viimeisimmän vuoden ajan vähentyneet selvästi, mutta ovat edelleen selvästi korkeammalla tasolla kuin ennen koronavuotia, jolloin ne olivat pitkällä ajalla vakiintuneet keskimäärin 40 tuntiin/ oppilas/ lukuvuosi.

Oppilashuoltotyössä on koulun henkilöstön lisäksi tukena oppilashuoltohenkilöstöä, yhteisöllisessä oppilashuoltotyössä myös eri sidosryhmien, huoltajien ja oppilaiden edustajia. Tarkemmin oppilas- ja opiskelijahuoltotyöhön voi tutustua koulukohtaisissa toimintakertomuksissa.

2 Koulu yhteisön hyvinvointi

Menestyvässä koulussa oppilaat oppivat ja viihtyvät. Koulun toimintakulttuurin tulee edistää oppimista ja hyvinvointia. Koulu yhteisön hyvinvointi perustuu kaikkien yhteiselle vastuulle koulupäivästä. Koulu yhteisön hyvinvointiin vaikuttavat monet tekijät, kuten oppilaiden osallisuus, kodin ja koulun yhteistyö sekä koulun sisäinen yhteistyö ja yhteistyö muiden tahojen kanssa.

2.1 Perusopetuksen arvoperusta

Perusopetuksen arvoperusta on määritelty ja avattu kansallisessa opetussuunnitelmassa. Keskeisiä arvoja ovat oppilaan ainutlaatuisuus, oikeus hyvään opetukseen, ihmisyyden, sivistys, tasa-arvo ja demokratia. Perusopetus rakentuu suomalaiselle kulttuuriperinnölle ja muotoutuu kulttuurisen moninaisuuden kunnioittavassa vuorovaikutuksessa. Kestävään elämäntapaan kasvaminen on olennainen osa opetusta.

Porvoon suomenkielisissä koulutuspalveluissa henkilöstön, oppilaiden, huoltajien ja yhteistyökumppaneiden kesken valittu kaksi paikallista arvoperustan painotusta, **oikeudenmukaisuus ja toisten ihmisten kunnioittaminen sekä hyvä opetus.**

Arvoperustan paikallisia painotuksia on avattu tarkemmin perusopetuksen opetussuunnitelmassa. Oikeudenmukaisuuden ja toisten ihmisten kunnioittamisen periaatteeseen liittyy ennen kaikkea avoin ja arvostava vuorovaikutus sekä yhteistyö henkilöstön, oppilaiden ja huoltajien kesken. Paikallisessa opetussuunnitelmassa siihen on liitetty seuraavat tavoitteet:

- Ohjataan arvostavaan ja kunnioittavaan vuorovaikutukseen arjen keskellä.
- Käydään avointa keskustelua.
- Opitaan ottamaan vastuuta omista ja yhteisistä asioista.
- Kodit otetaan entistä vahvemmin mukaan yhteiseen kasvatustehtävään.
- Oppilaskunnan roolia korostetaan koulu yhteisöissä.
- Luodaan erilaisia yhteistyömuotoja ja -verkostoja.
- Koulujen toimintaan kuuluvat esim. erilaiset teemapäivät (kansainvälisyyspäivät, Pakolaisen polku jne.), kummi- ja tukioppilastoiminta, vertaissovittelutoiminta sekä erilaiset ohjelmat ja projektit

Arvoperustasta johdettuja painopisteitä ja tavoitteita peilataan kouluilla laadunarvioinnin yhteydessä mm. hyvinvointiprofilien (oppilaat, henkilöstö ja huoltajat) tuloksiin ja lukuvuosisuunnitelmiin. Tässä raportissa summataan tavoitteiden toteutumista laadunarvioinnin keskeisimpien osa-alueiden valossa kaupungin tasolla.

2.2 Hyvinvointia edistävä toimintakulttuuri, yhteisöllinen hyvinvointi

Suomenkielisissä perusopetuspalveluissa yhteisöllisen hyvinvoinnin painopisteeseen on liitetty neljä osatavoitetta. Ne ovat johtamisen kehittäminen, kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäisy, vuorovaikutustaitojen ja mielenterveyden edistäminen sekä oppilaiden osallisuuden varmistaminen.

Kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäisemisen osalta koulukohtaiset yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmat edustavat ennaltaehkäisevää toimintaa ja varautumista, mutta toisaalta myös tarjoavat konkreettisia toimintamalleja ei-toivottujen tilanteiden käsittelyyn ja jälkihoitoon. Ennaltaehkäisevään työhön kuuluvat joka lukuvuosi luokittain käytävät yhdenvertaisuus- ja tasa-arvokeskustelut sekä usein kaksikin kertaa vuodessa toteutettavat oppilaskyselyt. Keskusteluhyteenvetoja ja kyselyiden tuloksia käsitellään kouluyhteisöissä yhteisöllisen oppilashuoltoryhmän johdolla, monissa isommissa kouluissa on lisäksi aiheen parissa työskenteleviä tiimejä tai kehittämisryhmiä.

Vuorovaikutustaitojen ja mielenterveyden edistämiseksi ja oppilaiden osallisuuden varmistamiseksi kouluilla on niin ikään yhteisiä toimintamalleja tai -ohjelmia, kuten KiVa-koulu, Koulukunnossa yhdessä ja Kaikille kaveri. Yhtenäiset toimintamallit kaupungin sisällä varmistavat kaikkien oppilaiden tasavertaista mahdollisuutta saada tukea ja tulla kuulluksi.

Koulukohtaisissa lukuvuosisuunnitelmissa ja toimintakertomuksissa yhteisöllisen hyvinvoinnin tukemisen painopistealuetta on kuvattu erilaisten käytännön toimenpiteiden ja koulujen omaleimaisen arjen kautta. Yhteiset tapahtumat yhteissuunnitteluineen ovat tärkeä, näkyvä osa koulujen yhteisöllisen hyvinvoinnin tukemista. Yhteisöllisen hyvinvoinnin tukeminen kouluissa ei kuitenkaan perustu yksittäisiin tapahtumiin tai tempauksiin, vaan se on kohtaamisiin ja läsnäoloon panostamista, koko kouluyhteisön hyvinvoinnin jatkuvaa vahvistamista, ja arjen pitkäjänteistä työtä, joihin koko kouluyhteisöä sitoutetaan.

Aiheesta on keskusteltu luokkatasoittain, tehty yhteisiä linjauksia ja tuettu vuorovaikutus- ja tunnetaitojen kehittymistä. Hyvinvoinnin tukeminen nähdään osana opetustyötä ja opetusjärjestelyitä, ja sen tukeminen kaikkien kouluyhteisössä työskentelevien vastuulla. Myös oppilaita ohjataan ottamaan vastuuta omasta ja toisten hyvinvoinnista. Tärkeitä käytännön toimia oppilaiden roolin vahvistamisessa ovat olleet oppilaskuntatoimintaan panostaminen, kummi- ja tukioppilastoiminta, sekä oman luokan hyväksyvän ja myönteisen ilmapiirin vahvistaminen.

2.3 Yhteisöllisen hyvinvoinnin tavoitteet laatuaineiston kautta tarkasteltuina

Laatusuunnitelmaan kirjatun **Koulun hyvinvointiprofilin** kyselylomakkeet perustuvat koulun hyvinvointimalliin, joka yhdistää sosiologista, kasvatustieteellistä ja terveystieteellistä tutkimusta. Koulun hyvinvointiprofiili on suomalainen tutkimustietoon pohjautuva non-profit-työkalu.

Hyvinvointiprofilista löytyy oppilaan ikätason mukaisesti laadittuja kysymyksiä koulun olosuhteisiin, sosiaalisiin suhteisiin, itsensä toteuttamiseen ja terveydentilaan liittyen. Hyvinvointiprofiili on mahdollista teettää samoilla teemoilla myös henkilöstölle. Henkilöstölle ja oppilaille suunnattujen kyselyiden väittämätasolla on luonnollisesti jonkin verran sanoitus- ja näkökulmaeroja.

Hyvinvointiprofiilia on käytetty porvoalaisissa kouluissa yli vuosikymmenen ajan. Työkalu on koettu helppokäyttöisyydessään toimivaksi, ja sen antamista tuloksista koulut ovat löytäneet arjen kehittämistarpeita. Koulukohtaisesti toteutettuna myös vuosittainen seuranta mahdollistuu.

Yhteisöllisen hyvinvoinnin painopistealueen tavoitteiden (aiemmin mainitut **johtamisen kehittäminen, kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäisy, vuorovaikutustaitojen ja mielenterveyden edistäminen** sekä **oppilaiden osallisuuden varmistaminen**) toteutumista tarkastellaan laatusuunnitelman mukaisesti koulujen lukuvuosisuunnitelmien, toimintakertomusten sekä hyvinvointiprofiilin ja huoltajakyselyn tulosten kautta. Lisäksi hyödynnetään Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen vuorovuositain perusopetuksen oppilaille ja toisen asteen opiskelijoille suuntaamaa kansallista kouluterveyskyselyä sekä samojen koulutusasteiden oppilaitoshallinnolle suunnattua TEA-viisaria.

Osallisuuden ja kuulluksi tulemisen kokemus ovat tärkeitä hyvinvoinnin kannalta. Porvoon opetussuunnitelman arvoperustassa painotetaan oppilaiden palautteen vastaanottamisen ja kuuntelemisen merkitystä. Huoltajat ovat keskeisiä toimijoita oppilaiden kasvun ja hyvinvoinnin tukemisessa ja myös heidän kuulemisensa kouluyhteisön toiminnassa on tärkeää. Porvoon kaupungin henkilöstöohjelmassa puolestaan korostetaan osallistamisen ja työkykyjohtamisen merkitystä. Kun kaikki kolme ryhmää, oppilaat, heidän huoltajansa sekä henkilöstö osallistuvat arviointiin, saadaan kattavampi käsitys siitä, miten olemme onnistuneet saavuttamaan asettamamme tavoitteet. Palautteen monipuolisuus varmistaa edelleen sitä, että hyvinvointia edistetään aidosti eri näkökulmat huomioiden.

Laatusuunnitelman mukaisesti perusopetuksen henkilöstö ja vuosiluokkien 4–9 oppilaat vastasivat helmikuussa 2024 hyvinvointiprofiiliin, huoltajakysely toteutettiin niin ikään helmikuussa 2024. Seuraavat tulokset ovat Porvoon kaupungin koulutuspalveluiden tasolla.

Hyvinvointiprofiilin tuloksissa, kirkkaimman vihreä väri kertoo vastaajan hyvin positiivisesta suhtautumisesta tavoitteen toteutumiseen, vaaleamman vihreä positiivisesta, keltainen neutraalista, oranssi negatiivisesta ja punainen hyvin negatiivisesta suhtautumisesta tavoitteen toteutumiseen.

Kun sovellamme hyvinvointiprofiilin 5-portaisten tulosten analysointiin vastaavien kyselytutkimusten yleisiä ohjeita, on syytä kiinnittää huomiota erityisesti niihin osa-alueisiin, joissa kahden negatiivisimman vaihtoehdon on valinnut yli 20–25 % vastaajista.

Positiiviset vastaukset ovat toki toivottavia, mutta on tarpeen tarkastella kuinka laajasti kysytty asia herättää myönteisen kokemuksen. Mikäli vain alle puolet vastaajista sijoittavat kokemuksensa kahdelle positiiviselle portaalle, on asian edistämässä varaa.

Mikäli neutraali vastaus kerää paljon yli kolmanneksen vastauksista, voi se kertoa joko siitä, ettei vastaaja ole aivan varma vastauksestaan, tai siitä, ettei vastaaja koe asiaa merkitykselliseksi. Myös neutraalien vastausten merkittävää määrää on syytä pitää silmällä.

2.3.1 Kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäisy

Kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäisyn tavoitteen toteutumista voidaan oppilaiden ja henkilöstön osalta tarkastella hyvinvointiprofiilin Kiusaamiskategorian kautta. Se kokoaa yhteen kiusaamiseen liittyviä väittämiä (Ks. kaikki väittämät liitteestä 1), ja jakaa vastaukset viisiportaiselle asteikolle.

Kiusaaminen

Oppilaat 4.-6.lk (n=1553)

Oppilaat 7.-9.lk (n=1375)

Henkilöstö (n=481)

Kun tarkastellaan kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäisemisen tavoitteen piiriin Hyvinvointiprofiilin kysymyksissä liitettyjä kategorioita, voidaan todeta, että negatiivisten, neutraalien ja positiivisten tulosten raja-arvojen valossa tavoitteen voidaan katsoa toteutuneen. Negatiivisimmin tavoitteen toteutumiseen suhtaudutaan yläkouluikäisten oppilaiden keskuudessa. Tässä vastaajaryhmässä 16 % vastaajista kokee kategorian väittämät joko negatiivisesti tai hyvin negatiivisesti. Vaikka 20–25 % raja-arvosta jäädyän negatiivisten vastausten osalta selvästi, on huomionarvoista kuitenkin se, että negatiivisissa kokemuksissa painottuu kirkkaimman punainen, hyvin negatiivinen kokemus.

2.3.2 Vuorovaikutustaitojen ja mielenterveyden edistäminen

Vuorovaikutustaitojen ja mielenterveyden edistämisen tavoitteen toteutumisen arvioinnissa hyvinvointiprofiilin avulla voidaan käyttää Koulukaverit/ työyhteisö, suhteet opettajiin/ oppilaisiin, sekä pystyvyyskokemukset oppimisessa / työssä -kategorioita.

Koulukaverit / Työyhteisö

Oppilaat 4.–6.lk

Oppilaat 7.–9.lk

Henkilöstö (työyhteisö)

Suhteet opettajiin/ oppilaisiin

Oppilaat 4.–6.lk

Oppilaat 7.–9.lk

Henkilöstö

Pystyvyykokemukset oppimisessa / työssä

Oppilaat 4.–6.lk

Oppilaat 7.–9.lk

Henkilöstö

Vuorovaikutustaitojen ja mielenterveyden tukeminen on keskeinen tavoite, ei ainoastaan koulussa vaan myös laajemmin yhteiskunnassamme. Tätä ajatusta vasten on hyvin huojentavaa se, miten positiivisesti (86 % vastanneista) henkilöstö kokee suhteet oppilaisiin. Koulun aikuisten ja oppilaiden välinen vuorovaikutus luo perustan turvalliselle oppimisympäristölle. Kun opettajat ja ohjaajat kokevat suhteen oppilaisiin positiivisesti, he pystyvät myös paremmin ohjaamaan heitä rakentamaan vuorovaikutukseen ja tukemaan heidän hyvinvointiaan. Positiivinen ilmapiiri välittyy oppilaille ja edistää luottamusta, vähentää stressiä ja rohkaisee heitä hakemaan apua tarvittaessa.

Tämä kaikki auttaa rakentamaan yhä terveempää kouluarkea, jossa oppilaiden on helpompi harjoitella vuorovaikutustaitoja, kohdata vastoinkäymisiä ja käsitellä mahdollisia mielenterveyteen liittyviä haasteita.

Henkilöstön voimakkaan myönteisesti kokemalle suhteet oppilaisiin kategorialle on tuloksissa kuitenkin huolta herättävä vastapari. 7.–9. -luokkalaisten oppilaiden vastaajaryhmässä negatiivisten kokemusten osalta kriittinen raja-arvo ylittyi suhteet opettajiin -kategoriasa.

Oppilaiden kokema negatiivinen oppilas-opettaja-suhde voi heikentää vuorovaikutustaitojen ja mielenterveyden edistämistä monella tavalla. Mikäli oppilaat kokevat suhteen opettajaan kielteiseksi, se on omiaan luomaan turvattomuuden ja epäluottamuksen tunteita, mikä voi estää heitä avautumasta ja keskustelemasta haasteistaan.

Lisäksi kielteinen oppilas-opettaja-suhde voi vaikeuttaa oppilaan sitoutumista vuorovaikutustaitojen kehittämiseen, koska vuorovaikutus koetaan negatiiviseksi. Tämä voi näkyä oppilaan sosiaalisten taitojen kehittymisen hidastumisena, mikä puolestaan lisää riskiä mielenterveyden haasteisiin, kuten ahdistukseen. Toisin sanoen, jos oppilaat eivät koe saavansa tukea opettajiltaan, he ovat alttiimpia jäämään ilman tarvittavaa apua tai ohjausta.

Neutraalin kokemuksen ja positiivisten kokemusten osalta ei raja-arvojen valossa ole erityistä huomioitavaa yhdessäkään kategoriassa. Yhteistä kaikille kategorioille on kuitenkin se, että kaikissa kolmessa yläkouluikäisten vastaukset ovat kautta linjan negatiivisimmat, mikä korostaa vuorovaikutustaitojen ja mielenterveyden tukemisen tärkeyttä.

2.3.3 Oppilaiden osallisuuden varmistaminen

Oppilaiden osallisuuden varmistamisen tavoitteen toteutumisen arviointiin tarjoavat apua Hyvinvointiprofiilin Oppilaat mukana kehittämisessä, Koulun tarjoamat mahdollisuudet ja Oppilaan arvostamisen kategoriat. Varsinainen yhteisöllisen hyvinvoinnin painopistealueen osatavoite oli nimenomaan oppilaiden osallisuuden varmistaminen. Oppilaiden osallisuuden teemaa avataan vielä väittämätasolla tarkemmin luvussa 4.1. Samassa yhteydessä tarkastellaan myös henkilöstön kokemaa osallisuutta sekä osallisuutta tukevia rakenteita TEA-viisarin tulosten kautta.

Oppilaat mukana kehittämisessä

Oppilaat 4.–6.lk

Oppilaat 7.–9.lk

Koulun tarjoamat mahdollisuudet

Oppilaat 4.–6.lk

Oppilaat 7.–9.lk

Arvostus

Oppilaat 4.–6.lk

Oppilaat 7.–9.lk

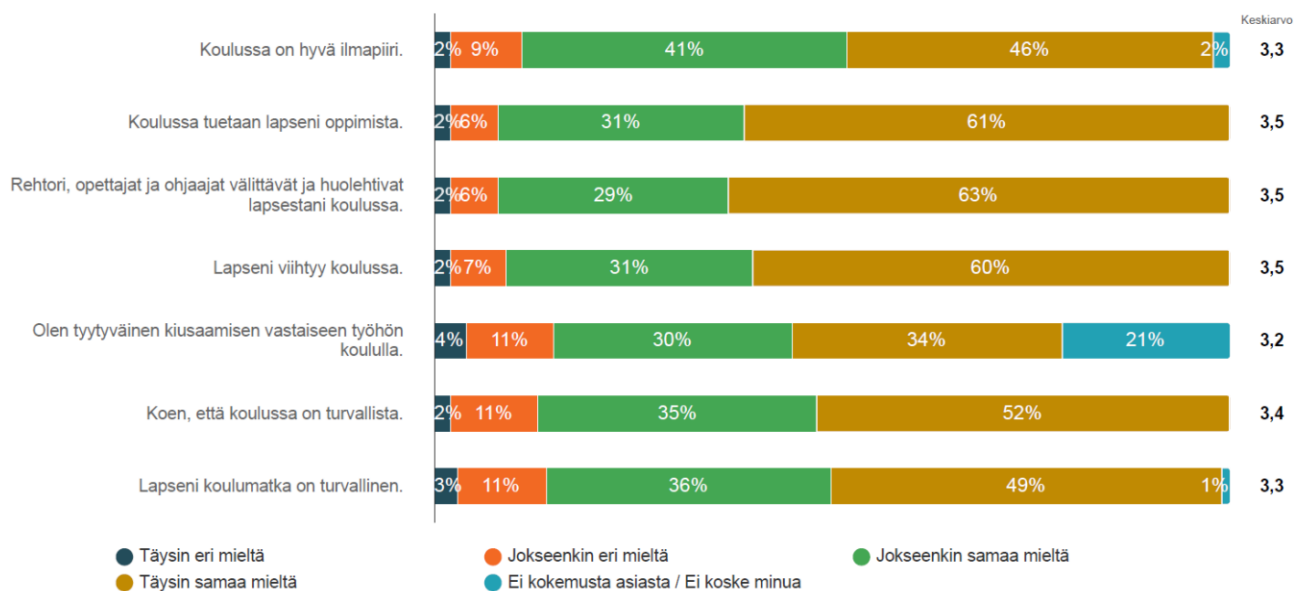

Oppilaiden osallistamisen varmistamiseen liittyvän tavoitteen osalta viisiportaisen asteikon raja-arvot ylittyvät negatiivisten vastausten osalta kolmesta kategoriasta kahdessa, mikä viittaa siihen, että osa oppilaista ei koe voivansa osallistua riittävästi koulun toimintaan tai päätöksentekoon. Neutraalejakin vastauksia on huomattavan paljon, mikä voi osoittaa, että moni oppilas ei ole varma omasta osallisuudestaan tai ei koe sitä selkeänä osana koulun arkea. Positiivisten vastausten määrä on selvästi pienempi, mikä vahvistaa kehittämisen tarpeen.

Tämä tulos viittaa siihen, että oppilaiden osallisuuden lisääminen on tärkeää, ja tarvitaan enemmän konkreettisia toimenpiteitä, joilla voidaan parantaa heidän kokemustaan vaikuttamisesta ja osallistumisesta koulu yhteisön toimintaan. Kehittämistarve on selkeä erityisesti yläkouluikäisten oppilaiden kokemuksen perusteella.

2.3.4 Huoltajien näkökulma yhteisöllisen hyvinvoinnin tavoitteisiin

Huoltajakysely tarjoaa yhteisöllisen hyvinvoinnin tavoitteiden toteutumisen arviointiin oppilaiden ja henkilöstön kokemuksen ohella yhden näkökulman lisää. Huoltajakyselyn (n=1437) tuloksissa vastaukset on jaettu neliportaiselle asteikolle, ja mukana on myös turkoosi vastausvaihtoehto ”ei kokemusta asiasta / ei koske minua”. Rusehtava väri kertoo vastaajan valinneen vastausvaihtoehdon ”täysin samaa mieltä”, vihreä ”jokseenkin samaa mieltä”, oranssi ”jokseenkin eri mieltä” ja tummansininen ”täysin eri mieltä” -vastausvaihtoehdon. Huoltajakyselyn tulokset esitellään tässä kohtaa Koulu yhteisön hyvinvointi -teeman osalta:

Kuvio 2: Yhteenveto huoltajakyselyn vastauksista koulu yhteisön hyvinvointi -teeman osalta

Neliportaisen kysely tutkimuksen tulosten tulkinnassa on tärkeää huomioida sekä positiivisten että negatiivisten vastausten jakauma, keskiarvot ja vastausvaihtoehtojen tasapaino. Positiivisiksi katsotaan keskiarvot yli 3,0, ja yli 70 % positiivisista vastauksista viittaa hyvään tilanteeseen. Syytä tarkempaan tarkasteluun on, mikäli keskiarvot jäävät alle 2,5 tai negatiivisia vastauksia olisi yli 30 %. Neliportaisessa kyselyssä ”ei kokemusta asiasta/ ei koske minua” -vaihtoehtoa ei ole huomioitu keskiarvoissa, mikä eroaa oppilaiden ja henkilöstön kokemusta kartoittavan Hyvinvointiprofiilin viisiportaisesta kyselystä, jossa neutraali vastaus tarjoaa tarkempaa tietoa niistä, jotka eivät suhtaudu asiaan myönteisesti tai kielteisesti.

Kaikissa koulu yhteisön hyvinvointiin liittyvissä väittämässä huoltajien positiivinen suhtautuminen (70 % tai enemmän) toteutuu yhtä väittämää lukuun ottamatta. ”Olen tyytyväinen kiusaamisen vastaiseen työhön koululla” -väittämä poikkeaa selvästi, sillä ”ei kokemusta asiasta” -vaihtoehdon valitsi jopa 21 % vastaajista.

Se, että 21 % vastaajista ilmoittaa, ettei heillä ole kokemusta kiusaamisen vastaisesta työstä koululla, voi viitata siihen, että yli viidennes kyselyyn vastanneista huoltajista ei ole havainnut kiusaamista tai joutunut osallistumaan siihen liittyvään toimintaan. Se puolestaan voi tarkoittaa sitä, että kiusaamista on ollut heidän näkökulmastaan vähän tai ei lainkaan. Tällöin koulun kiusaamisen vastaiset toimenpiteet näyttävät ennaltaehkäisevinä ja tehokkaina. Kuitenkin perusopetuksen oppilaista 11 % raportoi Hyvinvointiprofilissa kokemastaan kiusaamisesta koulussa, ja 12 % 4.–6. -luokkalaista ja 7.–9. -luokkalaisista jopa 22 % kokee negatiivisesti koulun aikuisten avun mahdollisissa kiusaamistilanteissa.

Tulos voi myös viitata siihen, että tietoisuus kiusaamisesta tai sen vastaisesta työstä ei ole tavoittanut kaikkia huoltajia. Tässä kohtaa täytyy muistaa myös se, että huoltajakyselyyn on vastannut ainoastaan noin neljäsosa kaikkien oppilaiden huoltajista, kun taas oppilaiden Hyvinvointiprofiili on tavoittanut kattavasti 4.–9. -luokkien oppilaat.

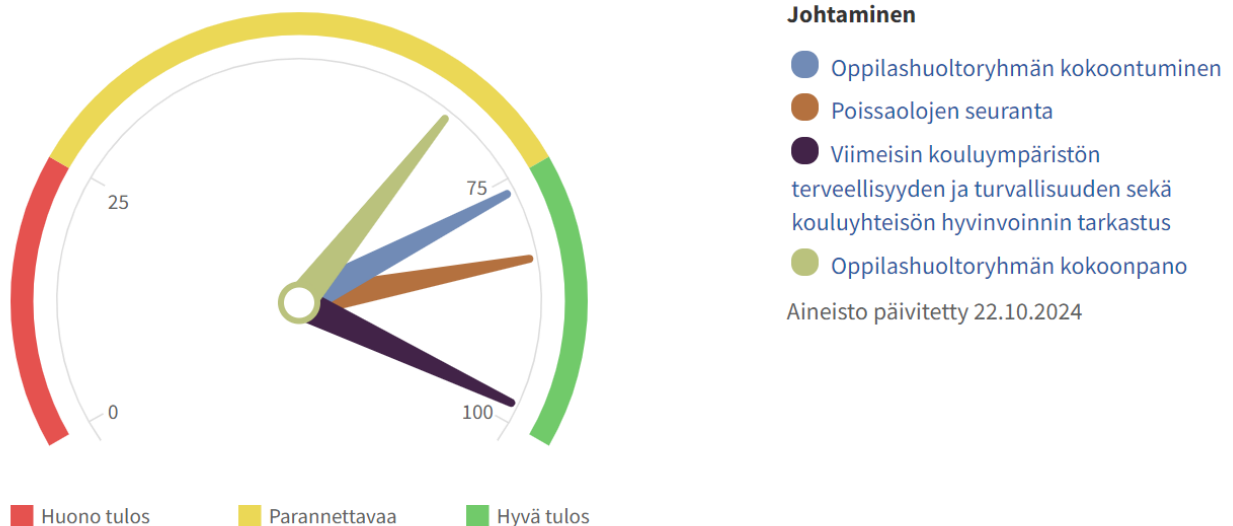
2.3.5 Johtamisen kehittäminen

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) ylläpitämä TEA-viisari (terveellisten elämäntapojen arviointiviisari) on työkalu, jonka avulla kerätään kahden vuoden välein tietoja kunnan eri toimialojen hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä. TEA-viisarilla on mahdollista kartoittaa ja arvioida rakenteita, jotka tukevat terveyttä, hyvinvointia ja osallistumista.

TEA-viisari keskittyy toimintamalleihin ja rakenteisiin. Perusopetuksen viimeisin TEA-viisari on syksyiltä 2023.

Johtamisen pääteeman osalta TEA-viisarin tulokset asettuivat alaotsikoiden osalta seuraavasti:

Johtaminen : Porvoo 2023

Kuvio 3: TEA-viisarin osallisuuden pääteeman karkeat tulokset

Johtamisen kehittämisen tavoitteeseen liittyen koulujen johtoryhmät osallistuivat täydennyskoulutukseen, joka oli jatkoa edelliseltä lukuvuodelta. Yhteisöllisen hyvinvoinnin eteen on kaupungin tasolla suunnattu resursseja opiskeluhoollon vahvistamiseen koulutuksilla ja työryhmätyöskentelyllä.

Henkilöstön Hyvinvointiprofiilin tulosten tarkastelu täydentää johtamistyön kehittämisen tavoitteen toteutumisen arvioimista. Hyvinvointiprofiili keskittyy henkilöstön subjektiiviseen näkemykseen aiheesta. Johtamiseen liittyen kyselyyn on kytketty kaksi väittämää:

Työyhteisön jäseniä kohdellaan tasapuolisesti.

Rehtorin (esihenkilön) kanssa on helppo tulla toimeen.

Lisäksi johtamisen kehittämisen tavoitteen kannalta tärkeä mittari on henkilöstön kokeman arvostuksen kategoria:

Työntekijöiden yhdenvertainen ja tasapuolinen kohtelu kaikilla Porvoon kaupungin toimialoilla on ilmeinen, henkilöstöohjelmaankin kirjattu tavoite. Negatiivisesti tai hyvin negatiivisesti koulujen henkilöstöstä tämän tavoitteen toteutumiseen suhtautuu 14 %. Tavoitteen paremman saavuttamisen osalta huojentava tulos on kuitenkin se, että 91 % vastaajista kokee positiivisesti tai erittäin positiivisesti sen, miten helppo esihenkilön kanssa on tulla toimeen.

Työssä koettu arvostus on keskeinen tekijä motivaation ja työn merkityksellisyyden kokemuksessa. Arvostuksen kokemus vaikuttaa työntekijän sitoutumiseen ja hyvinvointiin, se vaikuttaa motivaatioon ja työilmapiiriin. Arvostuksen kategoriassa 9 % henkilöstöstä kokee työssä saamansa arvostuksen negatiivisesti tai erittäin negatiivisesti. Raja-arvo ei ylity, mutta johtamisen kehittämisen kannalta kategoria on keskeinen. Pienetkin viitteet arvostuksen puutteesta on tärkeää panna merkille, sillä ne voivat osoittaa tarpeen tarkastella johtamis- tai palautekäytänteitä.

3 Laadukas oppiminen

Jokaisella oppilaalla on oikeus laadukkaaseen opetukseen. Laadukas opetus korostaa ajattelun ja oppimaan oppimisen merkitystä elinikäisen oppimisen perustana. Laadukkaan opetuksen keskiössä on koulun toimintakulttuuri, joka rakentuu erityisesti oppimiskäsityksen, arvojen ja osallisuuden pohjalta. Oppimista tuetaan monipuolisilla oppimisympäristöillä ja työtavoilla sekä muulla pedagogisella tuella ja ohjauksella. Paikallisessa opetussuunnitelmassa laadukkaalla opetuksella tarkoitetaan muun muassa kiireettömyyden, vuorovaikutuksen ja läsnäolon korostamista.

3.1 Pedagoginen toimintakulttuuri

Koulujen pedagoginen toimintakulttuuri sisältää laajan kirjon erilaisia käytäntöjä, toimintamalleja ja opetusmenetelmiä. Tässä raportissa pedagogista toimintakulttuuria kuvataan yhteisesti valitun teeman kautta, jotta tarkastelussa voidaan tuoda esiin yhtenäisiä käytäntöjä ja kehittämiskohteita.

Lukuvuonna 2023–2024 kaupungin yhteisenä teemana oli monilukutaito. Monilukutaidon teema tukee oppilaiden laajojen tekstien ja erilaisten medioiden tulkinta- ja tuottamistaitojen kehittämistä, ja se on ajankohtainen ja keskeinen osa nykypäivän opetussuunnitelmaa.

Kirjasto- ja kirjastoautoyhteistyö: Monissa kouluissa on tehty tiivistä yhteistyötä paikallisten kirjastojen ja kirjastoautopalvelujen kanssa. Oppilaat ovat osallistuneet kirjastovierailuihin, joissa heille on esitelty erilaisia lukutaitoa tukevia aineistoja. Kirjastoautot ovat tarjonneet säännöllisesti oppilaille mahdollisuuden saada uusia lukuelämyksiä suoraan koulun pihalla. Tämä yhteistyö on myös laajentanut oppilaiden käsitystä monilukutaidosta, kun he ovat päässeet tutustumaan eri kirjallisuuden lajityyppeihin ja mediamuotoihin.

Lukutiimit ja -työryhmät: Useissa kouluissa on perustettu lukutiimejä tai työryhmiä, jotka ovat olleet vastuussa monilukutaidon kehittämisen suunnittelusta ja seurannasta. Nämä tiimit ovat koordinoineet lukutaitoa tukevia aktiviteetteja ja tapahtumia koulun sisällä, esimerkiksi lukutaitoviikkoja, lukuhaasteita ja erilaisten tekstilajien tutkimista ja tuottamista. Tiimien työ on auttanut juurruttamaan monilukutaitoa koulun arkeen ja tekemään siitä osan jokapäiväistä opetusta.

Monilukutaidon vuosikello: Monilla kouluilla on hyödynnetty monilukutaidon vuosikelloa, jossa jokaiselle kuukaudelle on nimetty tietty lukutaitoon liittyvä teema. Teemat ovat vaihdelleet tietyn tekstilajin, kuten uutisten, sarjakuvien tai runojen, ympärillä. Kuukausiteemat ovat luoneet selkeän rakenteen monilukutaidon vahvistamiselle läpi lukuvuoden.

Joustavat ryhmittelyt: Oppilaiden yksilölliset tarpeet on otettu huomioon myös monilukutaidon kehittämisessä. Tätä on toteutettu joustavilla ryhmittelyillä, jotka ovat

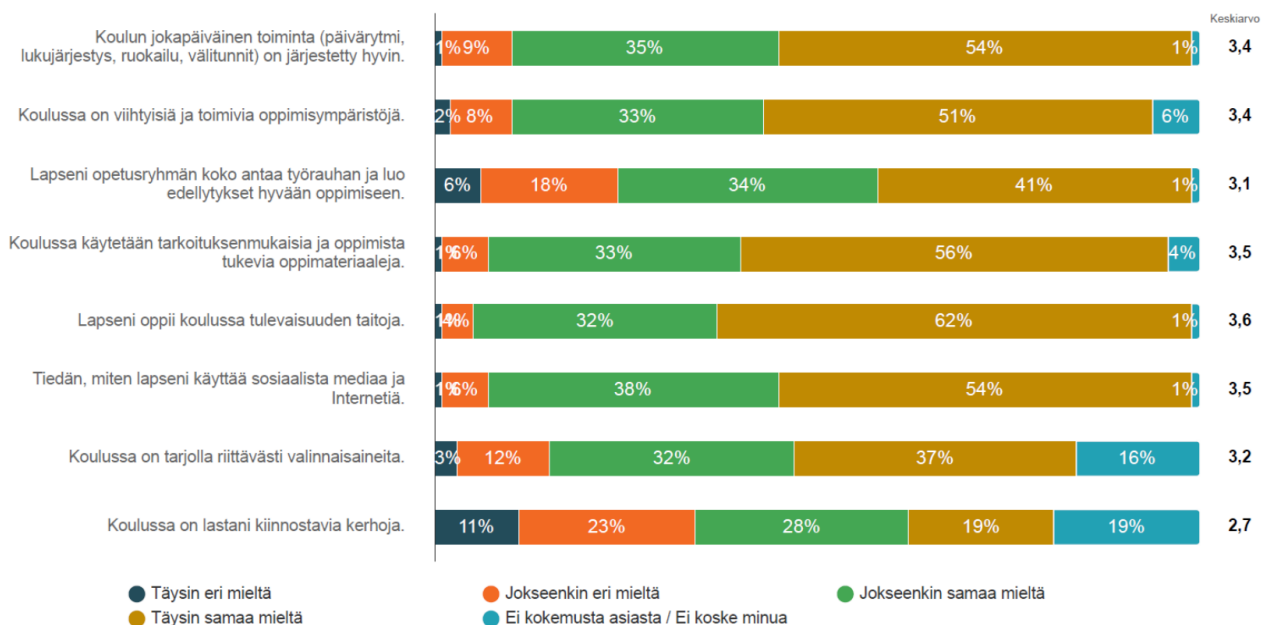
mahdollistaneet oppilaiden etenemisen oman taitotasonsa mukaisesti. Tukea tai lisähaasteita on tarjottu tarpeen mukaan.

Erilaisten tekstien käyttö opetuksessa: Kouluilla on kiinnitetty huomiota opetuksessa käytettyjen tekstien kirjoon. Oppilaat ovat analysoineet ja tuottaneet erilaisia tekstejä, kuten uutisartikkeleita, blogeja, tieteellisiä tekstejä, sarjakuvia ja runoja. Tekstien tutkiminen, lukeminen ja tuottaminen ovat keskeisessä roolissa monilukutaidon vahvistamisessa.

Lukuhaasteet ja -tempaukset: Monissa kouluissa on järjestetty erilaisia lukuhaasteita ja -tempauksia, jotka ovat innostaneet oppilaita lukemaan enemmän ja tutustumaan monipuolisesti eri kirjallisuuden lajeihin. Lukuhaasteet ovat toimineet tehokkaina motivaattoreina, ja ne ovat lisänneet oppilaiden innostusta lukea kirjoja, joihin he eivät välttämättä olisi muutoin tarttuneet. Tempaukset, kuten yhteiset lukupäivät tai lukumaratonit, ovat vahvistaneet myös yhteisöllisyyden tunnetta ja korostaneet lukemisen merkitystä koko kouluyhteisössä, ja siten liittyvät erottamattomasti monilukutaidon lisäksi myös yhteisöllisen hyvinvoinnin painopisteeseen.

3.1.1 Huoltajien näkökulma pedagogiseen toimintakulttuuriin

Huoltajat arvioivat huoltajakyselyssä laadukasta oppimista ja koulun pedagogista toimintakulttuuria omasta näkökulmastaan vastaamalla seuraaviin väittämiin:

Kuvio 4: Huoltajakyselyn vastausten yhteenveto laadukkaan oppimisen teeman väittämissä

Neliportaisen kyselyn tulosten tarkastelu laadukkaan oppimisen teeman osalta paljastaa kaksi väittämää, joissa positiivisten vastausten osuus jää alle 70 %. Kerhotarjontaan liittyvä väittämä saa koko huoltajakyselyn heikoimman tuloksen. Sama kokemus näkyy myös oppilaiden Hyvinvointiprofiilissa; 4.–6. -luokkalaisten vastauksissa 43 % ja 7.–9. -luokkalaisten vastauksissa peräti 55 % kokee kerhotoiminnan kiinnostavuuden negatiivisesti tai erittäin negatiivisesti.

Korkeampi tyytymättömyys valinnaisaineisiin näkyy niin ikään paitsi huoltajien myös oppilaiden, erityisesti yläkoululaisten vastauksissa. 7.–9. -luokkalaisista 21 % kokee valinnaisainetarjonnan negatiivisesti tai erittäin negatiivisesti.

Vaikka opetusryhmän kokoa koskevassa väittämässä 75 % vastaajista valitsee positiivisemmän vaihtoehdon, tulos jää silti alemmas verrattuna muihin oppimisen laadun osa-alueisiin, ja myös negatiivisten vastausten osuus on korkeampi. Nämä tulokset osoittavat tarpeen tarkastella valinnaisainetarjontaa, edelleen kehittää kerhotoimintaa sekä varmistaa, että opetusryhmien koko tukee laadukasta oppimista kaikkien oppilaiden näkökulmasta.

3.2. Oppimistulokset

Laatusuunnitelman mukaisesti kaupungin tasolla seurataan erityisesti matematiikan ja äidinkielen oppimistuloksia. Suomenkielisessä perusopetuksessa lukutaidon kehittymistä seurataan 2.- ja 6. -luokilla ALLU-testin avulla. Matematiikassa seurataan 6.- ja 9. -luokkalaisten porvoalaisoppilaiden menestymistä Matemaattisten aineiden opettajien liiton (MAOL) valtakunnallisessa kokeessa. Lisäksi seurataan arvosanakehitystä ko. oppiaineissa.

Laadukkaan oppimisen arviointiin sisältyy säännöllistä seurantaa eri vuosiluokilla ja eri työvälineitä käyttäen. Samaan oppimistulosten seurannan ja analysoinnin aihepiiriin liittyy myös jo aiemmin mainittu PowerBI -raportoinnin kehittämistyö, joka kasvun ja oppimisen toimialalla on parhaillaan hyvässä käynnissä.

Kuntatasolla kattavan ALLU-testauksen rinnalla on lukuvuoden 2023–2024 aikana kokeiltu myös Lukuseula -työvälinettä, joka sisältää myös matematiikan osa-alueiden kartoituksia. Keväällä Lukuseulaan valmistui myös s2 -kielitaitotesti.

Lukuvuosi 2023–2024 painottui Lukuseulan osalta työvälineen käyttöönottoon ja sen mahdollisuuksiin tutustumiseen. Erityisopettajille järjestettiin keskusteluja, joissa käsiteltiin testausprosessia sekä arvioitiin käytännön kokemuksia. Kevään aikana päädyttiin siihen, että ennen lopullista päätöstä lukutaitotestauksen mahdollisesta laajentamisesta tai ALLU-testin korvaamisesta, on aiheellista tutustua myös muihin käytettävissä oleviin testeihin. Esimerkiksi Digilukuseula -työvälineeseen on erityisopettajien suunnalta kohdistunut kovasti mielenkiintoa. Sen käyttöä kokeillaan ja mahdollisuuksia selvitetään lukuvuoden 2024–2025 aikana.

3.2.1 Äidinkieli / lukutaito

Äidinkielen oppimisvalmiuksien testinä on Porvoossa yli vuosikymmenen ajan ollut Suomeen standardoitu lukutaidon ”ALLU”-ryhmätesti. ALLU-testi on laaja oppimisvalmiuksia mittaava testistö, jonka avulla selvitetään oppilaan lukemisvalmiuksia, teknistä lukutaitoa ja luetun ymmärtämistä. Testin avulla seurataan vuositasolla lukutaidon kehitystä ja voidaan tunnistaa

lisätuen tarpeessa olevat oppilaat. Testin tuloksissa lukijat luokitellaan kolmeen kategoriaan; heikot lukijat (tasot 1–3); keskitasoiset lukijat (tasot 4–6) sekä hyvät lukijat (tasot 7–9).

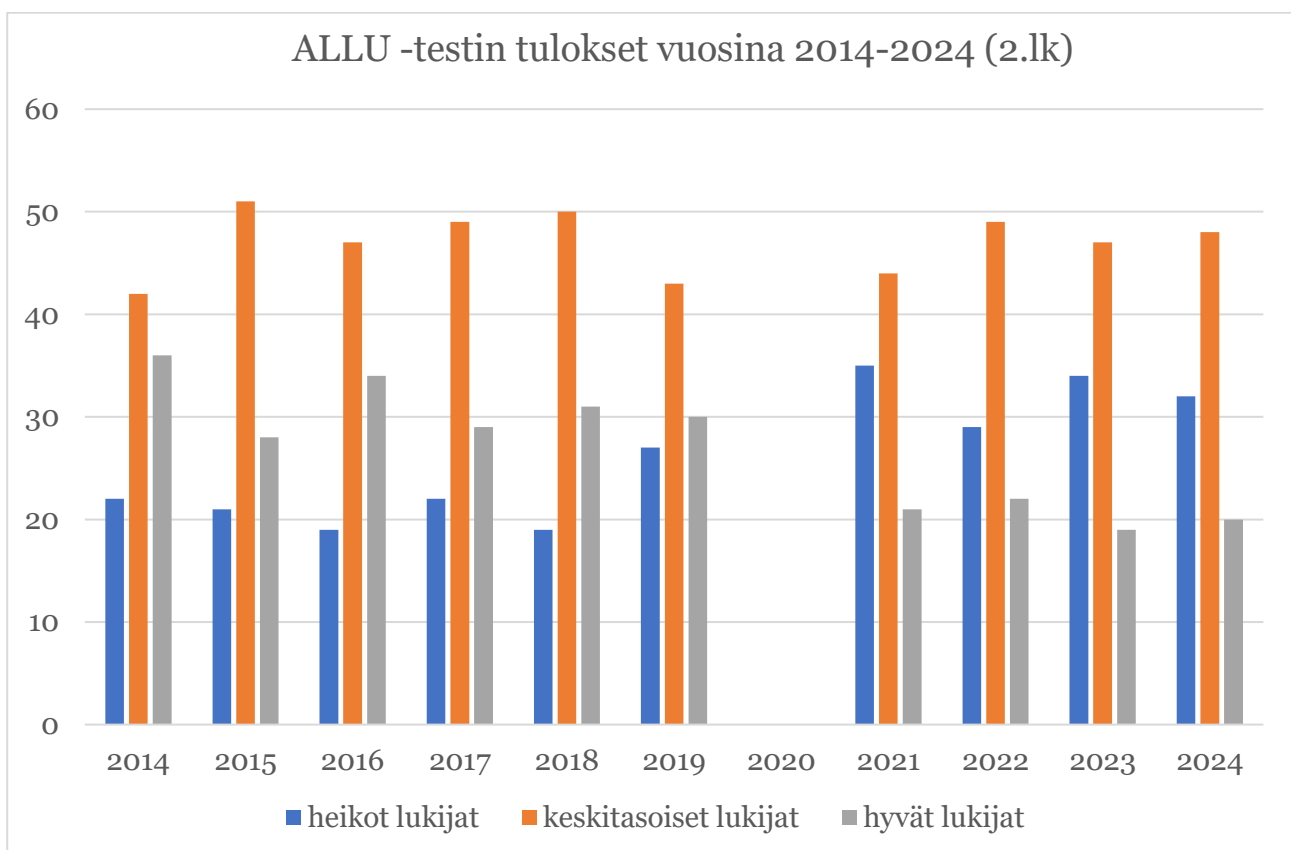
ALLU-testi tehdään aina maaliskuun aikana valtakunnallisen normituksen mukaisesti. Kaupungin tason vertailuun nostetaan vuosittain 2. -ja 6. -luokkalaisten tulokset, mutta ALLU-testejä voidaan teettää muillakin luokka-asteilla ja näin seurata oppilaiden lukutaidon tilannetta tarkemmin koulun tasolla.

Sähköinen alusta on tuonut mukanaan sen, että aineistot ovat nyt helpommin saatavilla niillekin vuosiluokille, jotka eivät ole mukana kaupungin laatusuunnitelman mukaisessa seurannassa. Lisäksi koulu- ja oppilaskohtainen seuranta helpottuu, kun testaushistoria jää tietokantaan koulujen käyttöön. Kuntakohtaista yhteenvetoa ja seurantaa tukee ALLU-testipalvelun tarjoama kuntanäkymä.

Digitaaliselta testialustalta löytyy jokaiselle alakoulun luokka-asteelle (1–6) neljä luetun ymmärtämisen tekstimuotoista tehtävää: kaksi tietotekstiä ja kaksi kertomustekstiä.

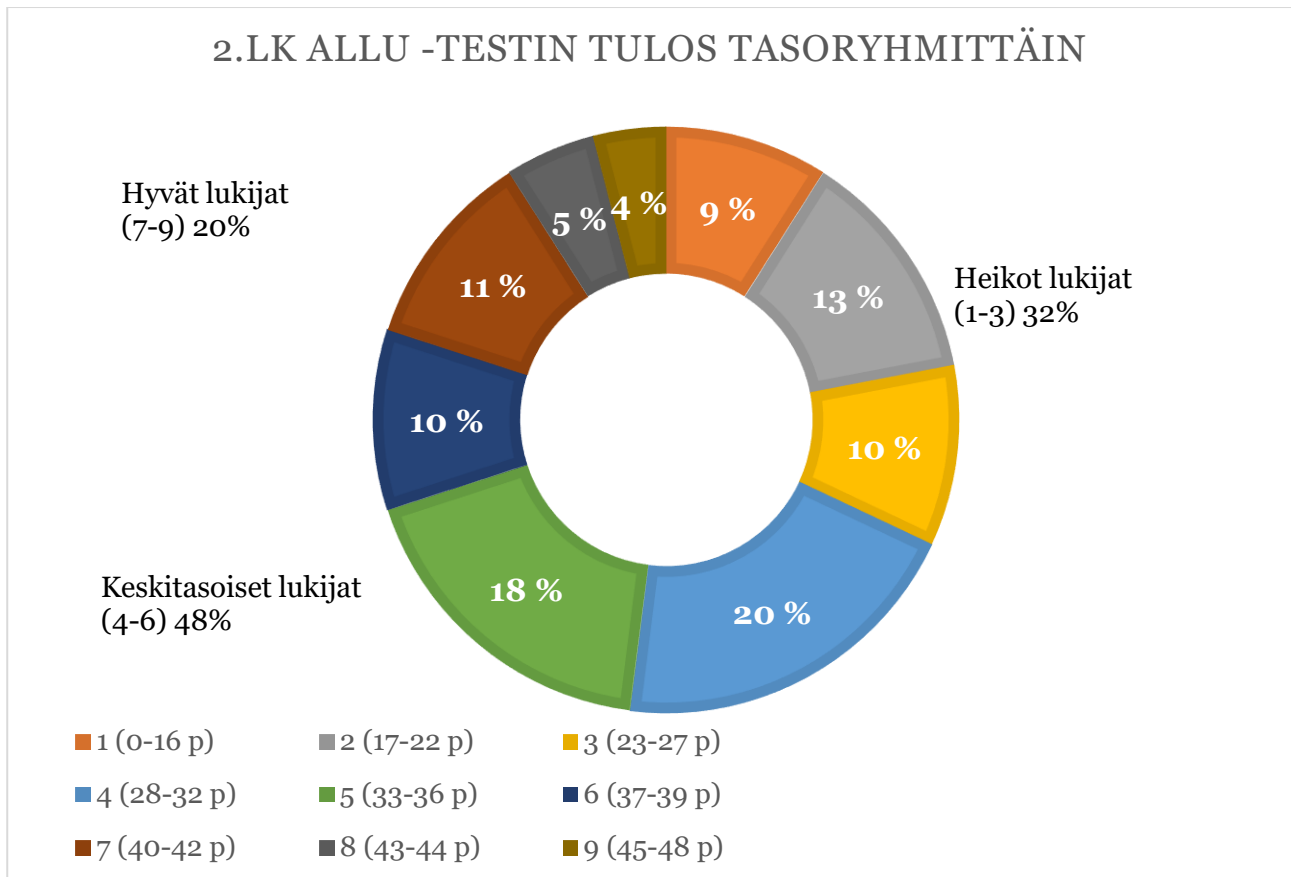
Koulun pääkäyttäjät voi joko teettää tehtävät useammalle luokalle, tai jakaa käyttöoikeuksia opettajille. Tulokset tulevat näkyviin testialustalle heti, kun oppilaat ovat tehneet tehtävät.

2.lk

Kuvio 5: 2.lk oppilaiden sijoittuminen Allu -testin pääkategorioihin vuosina 2014–2024

Kolme pääkategoriaa, heikot, keskitasoiset ja hyvät lukijat jaetaan ALLU-testin tuloksissa pistemäärien mukaisesti vielä tarkemmin kolmeen tasoryhmään:

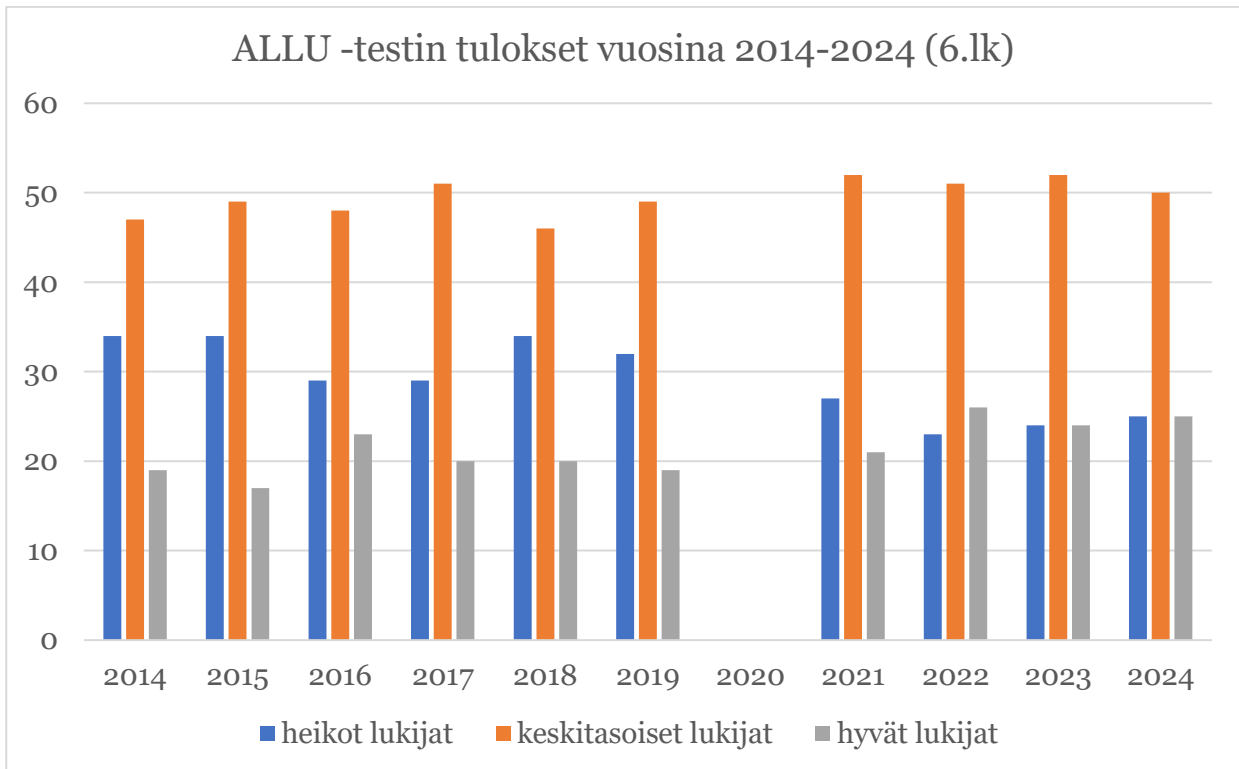

Kuvio 6: 2.lk oppilaiden sijoittuminen Allu -testin tasoryhmiin vuonna 2024

Tiukan määrittelyn mukaan lapsella on vaikeuksia luetun ymmärtämisessä, jos hän sijoittuu tasoryhmään 1. Valtakunnallisesti noin 4 % ikäryhmästä sijoittuu tähän tasoryhmään. Porvoossa lukema on 9 %. Karkeamman määrittelyn mukaan kaikilla tasoryhmiin 1–3 kuuluvilla on vaikeuksia luetun ymmärtämisessä. Valtakunnallisessa vertailussa 23 % normiryhmän lapsista sijoittuu näihin tasoryhmiin. Porvoossa tasoryhmiin 1–3 sijoittuu yhdeksän prosenttiyksikköä enemmän, 32 % toisluokkalaisista.

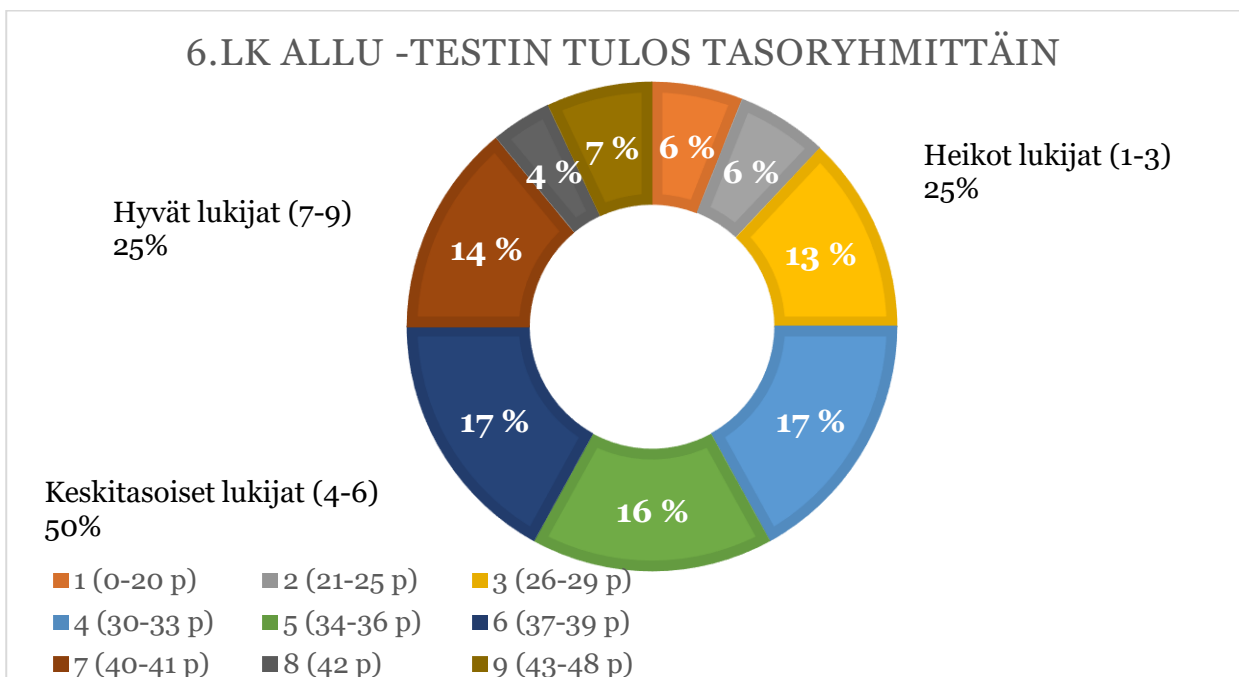
Tasoryhmissä 4–6 lasten luetun ymmärtämisen taso vastaa ikäryhmän keskitasoa, Porvoossa näihin tasoryhmiin sijoittuu 48 % toisluokkalaisista, painottuen selvästi kahteen alimpaan tasoryhmään. Tasoryhmien 7–9 lapsilla lukutaidon taso on yli ikäryhmän keskitason. Porvoossa näihin tasoryhmiin sijoittuu 20 % ikäluokasta, yli puolet (11 %) tämän kategorian alimpaan tasoryhmään 7. Lähes täydet pisteet ALLU-testissä sai Porvoossa 4 % ikäluokasta.

6.lk

Kuvio 7: 6.lk oppilaiden sijoittuminen Allu -testin pääkategorioihin vuosina 2014–2024

Kolme pääkategoriaa, heikot, keskitasoiset ja hyvät lukijat jaetaan ALLU-testin tuloksissa pistemäärien mukaisesti vielä tarkemmin kolmeen tasoryhmään:

Kuvio 8: 6.lk oppilaiden sijoittuminen Allu -testin tasoryhmiin vuonna 2024

Heikot lukijat -kategorian tasoryhmien 1–3 tarkastelu osoittaa, että Porvoossa tasoryhmään 1 sijoittuu valtakunnalliseen aineistoon verraten lähes saman verran oppilaita. Koko kategorian (tasoryhmät 1–3) vertailuluku on valtakunnallisesti 23 %, Porvoossa luku on 25 %. Huojentavaa tämän kategorian tuloksissa on vain se, että yli puolet heikot lukijat -kokonaiskategorian tasoryhmissä sijoittuu korkeimpaan tasoryhmään. Valtakunnallinen normiryhmälukema on 4 %, eli porvoolaisittain lukutaidon kannalta kaikkein eniten tukea tarvitsevia on kaksi prosenttiyksikköä enemmän kuin valtakunnallisesti.

Neljäs porvoolaisista kuudesluokkalaisista sijoittuu hyvien lukijoiden kategoriaan.

Tasoryhmien tarkempi tarkastelu antaa monipuolisemman kuvan ikäluokan lukutaidon tilasta. Sähköinen ALLU -testaus palvelee paitsi tarkemman kuntakohtaisen kokonaiskuvan muodostamisessa, auttaa myös kohdistamaan tukea tehokkaammin koulujen, oppilasryhmien ja yksittäisten oppilaiden tarpeisiin.

Ikäluokka vertailussa 2.lk ja 6.lk ALLU-testeissä

Eri vuosien tulosten vertailu piirtää kuvaa porvoolaisoppilaiden lukutaidon tasosta vuosien varrella. ALLU-testiin osallistuvat kuitenkin eri oppilaat vuosittain, joten eri vuosien vertaaminen toisiinsa ei ole sinänsä yhtä hedelmällistä kuin verrata lukutaidon kehittymistä saman ikäluokan osalta. Tämänkaltaiseen vertailuun meillä on hyvä mahdollisuus yli vuosikymmenen jatkuneen seurantamme ansiosta, ja tavallisesti tässä kohtaa laaturaporttia tarkastellaan lukutaidon kehittymistä ALLU-testitulosten valossa.

Valitettavasti vuoden 2024 kuudesluokkalaisille ei ole saatavilla kattavaa koko ikäluokan vertailuaineistoa, sillä he kävivät toista luokkaa lukuvuonna 2019–2020, jolloin maaliskuulle osui korona-ajan poikkeusolojen etäkoulujakso.

ALLU-testin tulokset Porvoossa ovat osoittaneet lähes poikkeuksetta, että heikkojen lukijoiden osuus ikäluokassa kasvaa toiselta luokalta kuudennelle. Edellisvuonna kelkka kuitenkin kääntyi ensimmäistä kertaa kuuteen vuoteen. Tulevan maaliskuun ALLU-testit näyttävät, oliko kyseessä yhden lukuvuoden ilmiö, vai tullaanko myönteistä kehitystä näkemään myös jatkossa. Lukutaitoon ja kotien osallistamiseen on porvoolaiskoulussa satsattu yhä systemaattisemmin jo useamman lukuvuoden ajan, ja yhteinen painopiste on asetettu perustaitoihin (lukeminen, kirjoittaminen, laskeminen) myös lukuvuodelle 2024–2025.

3.2.2 Matematiikka

Porvoossa on käytetty matemaattisten aineiden opettajien liiton (MAOL ry, MFKA Kustannus Oy) valtakunnallista koetta 9. -luokkalaisten matematiikan oppimistulosten mittaamiseen jo vuodesta 2007. Vuodesta 2013 asti kokeeseen ovat osallistuneet vuosittain kaikki Porvoon 6. -ja 9. -luokkalaiset.

Vuoden 2024 valtakunnallinen matematiikan koe järjestettiin toukokuun alussa. 9. -luokkalaisten koe suositeltiin tehtäväksi yleisenä koepäivänä 3.5., mutta kouluilla oli mahdollisuus joustaviin järjestelyihin vallitsevan tilanteen mukaan.

Sekä 6.- että 9. -luokkalaisten koe oli kaksiosainen. 6. -luokan kokeeseen varattu kokonaisaika oli 105 minuuttia, päässäälaskuihin varattiin 15 minuuttia ja molemmille tehtäväosioille 45 minuuttia. 6. -luokan koe oli mahdollista jakaa kahdelle eri päivälle.

9. -luokan kokeen osioiden suositeltu kokonaiskesto oli 85 minuuttia. Ensimmäisessä osiossa oli enimmäkseen perustehtäviä, toisessa syventäviä ja soveltavia tehtäviä. 9. -luokan koe oli mahdollista jakaa kahdelle eri oppitunnille.

6.lk

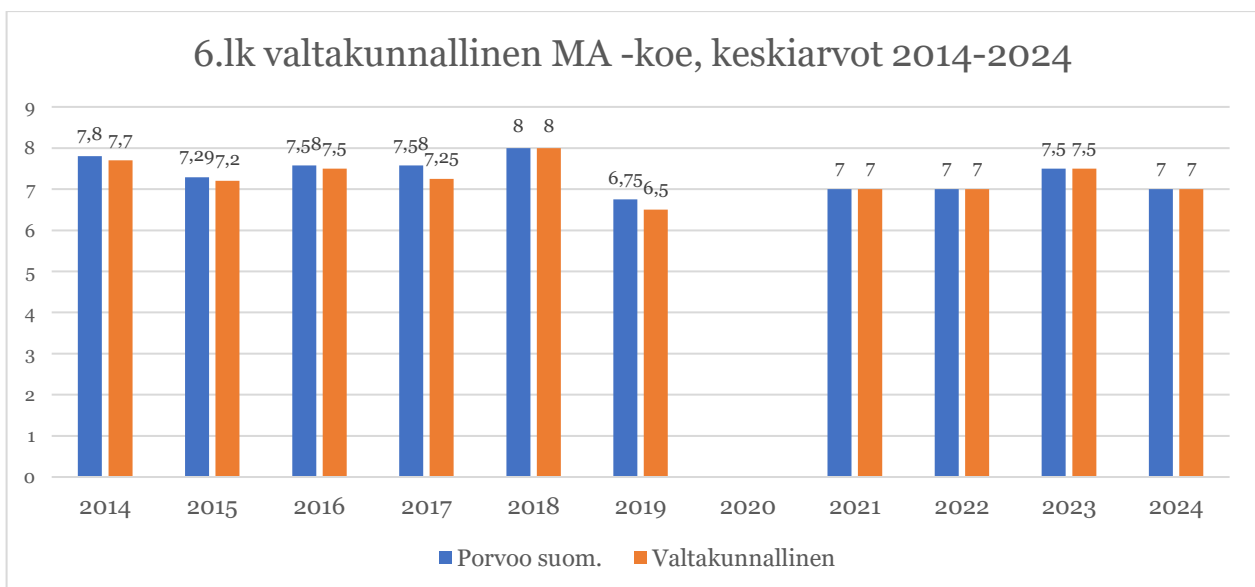
Peruskoulun kuudennen luokan matematiikan valtakunnallinen koe järjestettiin Porvoossa kaikille yleisen opetussuunnitelman mukaan opiskeleville 6. -luokkalaisille toukokuun 2024 ensimmäisellä viikolla. Kokeessa oli päässäälaskuja, perustehtäviä ja soveltavia tehtäviä, jotka suoritettiin ilman laskinta.

Porvoon suomenkielisten 6. -luokkalaisten pistekeskisarvo kokeessa oli 21 / 47. Tulos on yhden pisteen korkeampi kuin kokeen valtakunnallinen keskiarvo 20 / 47 pistettä. Molemmat pistemäärät vastaavat ehdotettua arvosanaa 7.

Porvoon suomenkielisten koulujen pistekeskisarvot vaihtelivat välillä 15–26 / 47 pistettä. Vaihteluvälin arvosanat vastaavat ehdotettuja arvosanoja 6+ ja 7½

Vaihteluväli koulujen pistekeskisarvojen mukaisissa ehdotetuissa arvosanoissa oli tämän lukuvuoden kokeessa täsmälleen sama kuin kahtena edellisellä vuonna, 1,25.

Kuudensien luokkien oppilaiden matematiikan lukuvuosiarvosanojen keskiarvo 2023–2024 oli 7,9, eli yhdeksän kymmenystä korkeampi kuin matematiikan valtakunnallisen kokeen keskiarvo.

Kuvio 9: 6.lk arvosanojen keskiarvot matematiikan valtakunnallisessa kokeessa

Pelkkä kokeen keskiarvo ei anna riittävästi tietoa oppilaiden osaamisesta esimerkiksi eri matematiikan tehtävätyypeissä. Siksi Porvoossa on otettu käyttöön kuudennen luokan tulosten kokoamisessa erityinen tiedonkeruulomake, johon kootaan luokittain oppilastasolla muun muassa tehtäväkohtaiset pistemäärät.

Kokeeseen vuonna 2024 osallistuneiden oppilaiden edellisen lukuvuositodistuksen matematiikan arvosanojen keskiarvo oli 8,17. Viidennen luokan matematiikan arvosanoihin valtakunnallisen kokeen tuloksessa oli siis ero reilun numeron verran alaspäin.

Tehtäväkohtaisten pisteiden tarkastelu osoittaa, että porvoalaisille kuudesluokkalaisille haastavimmat tehtävät vuoden 2024 valtakunnallisessa matematiikan kokeessa olivat tehtävät 8 ja 9. Tehtävä 8 oli kolmikohtainen kuuden pisteen geometrian tehtävä, jossa piti piirtää koordinaatisto, merkitä siihen pisteet ja yhdistää ne (3,5 pistettä). Lisäksi piti nimetä syntynyt kuvio (1,5 pistettä) sekä ilmoittaa tietyn janan pituus ruutuina (1 piste). Kuuden pisteen tehtävässä porvoolaisten kuudennen luokan oppilaiden keskiarvo oli 1,8 pistettä.

Tehtävä 9 oli kaksikohtainen pinta-alaan (4 pistettä) ja tilavuuteen (2 pistettä) liittyvä tehtävä. Tästä kuuden pisteen tehtävästä porvoolaiset kuudesluokkalaiset saivat keskimäärin 1,1 pistettä. Ottaen huomioon, että tehtävässä oli vielä havainnollistava kuva, tulosta voidaan pitää hyvin heikkona.

Tehtävien 8 ja 9 heikkojen pistemäärien lisäksi kokeesta erottuivat vaikeina prosenttilaskutehtävä 4 sekä todennäköisyyksiin liittyvä tehtävä 5. Myös näissä viiden pisteen tehtävissä keskimääräinen pistesaldo oli varsin heikko, ainoastaan 1,6 pistettä.

Pinta-alaan ja tilavuuteen liittyvät tehtävät ovat matematiikan valtakunnallisessa kokeessa osoittautuneet vuodesta toiseen haastaviksi. Myös prosenttilaskentaan liittyvissä tehtävissä keskimääräinen pistemäärä on yleensä jäänyt vaatimattomaksi.

Valitettavasti kokeen järjestä MFKA-kustannus ei kerää tehtäväkohtaisia pisteitä, joten vertailuaineisto puuttuu valtakunnan tasolta. Porvoon oman aineiston ja sen tarkemman analyysin hyödyntämistä 6.–7. -luokkien nivelvaiheessa on kehitetty paitsi ikäluokkatasolla haastavien aihealueiden kartoittamiseksi, myös matematiikan joustavien ryhmittelyiden ja oppimisen tuen suuntaamisen tueksi.

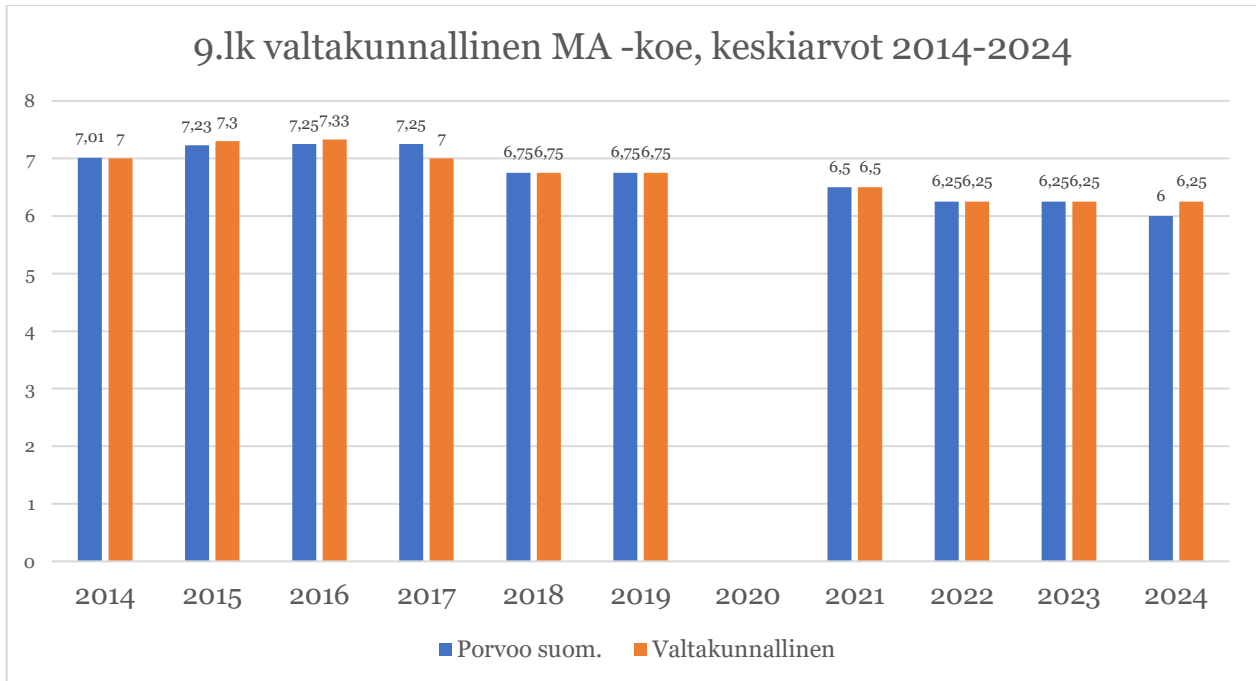
9.lk

Peruskoulun yhdeksännen luokan valtakunnallinen matematiikan koe järjestettiin kaikille yleisen opetussuunnitelman mukaan opiskeleville 9. -luokkalaisille. Suositeltu koepäivä oli 3.5.2023. Koe koostui päässälaskuosioista, monivalintatehtävistä, peruslaskuosioista ja soveltavista tehtävistä. Koe oli jaettu kahteen osioon, ensimmäisessä osiossa ei saanut käyttää laskinta, toisessa osiossa funktiolaskin ja kaavakokoelman käyttö oli sallittu.

9. -luokan kokeesta oli ensimmäistä kertaa tarjolla myös selkokielineen versio. Selkokielisestä koetta suositeltiin erityisesti oppilaille, joilla on kielellisiä (lukivaikeus, suomi toisena kielenä - taustaa), mutta ei matemaattisia vaikeuksia. Kokeen matemaattinen vaikeustaso vastasi yleiskielistä koetta, mutta tehtävien sanoituksessa käytettiin selkokielen sanastoa ja selkokielelle ominaisia rajatumpia tekstikokonaisuuksia ja selkorivitystä. Kyseessä ei siis ollut ns. helpotettu koe. Selkokielisten kokeiden tilaamisen osalta konsultoitiin matematiikan aineenopettajien ohella yläkoulujen erityisopettajia.

Porvoon suomenkielisten 9. -luokkalaisten pistekeskisarvo kokeessa oli 25 / 70, joka vastaa ehdotettua arvosanaa 6. Tulos on 3 pistettä alempi kuin kokeen valtakunnallinen keskiarvo 28 /70 pistettä, joka vastaa ehdotettua arvosanaa 6+.

Pistekeskisarvot vaihtelivat välillä 22–29 / 70 pistettä. Vaihteluvälin arvosanat vastaavat ehdotettuja arvosanoja 6 ja 6½.

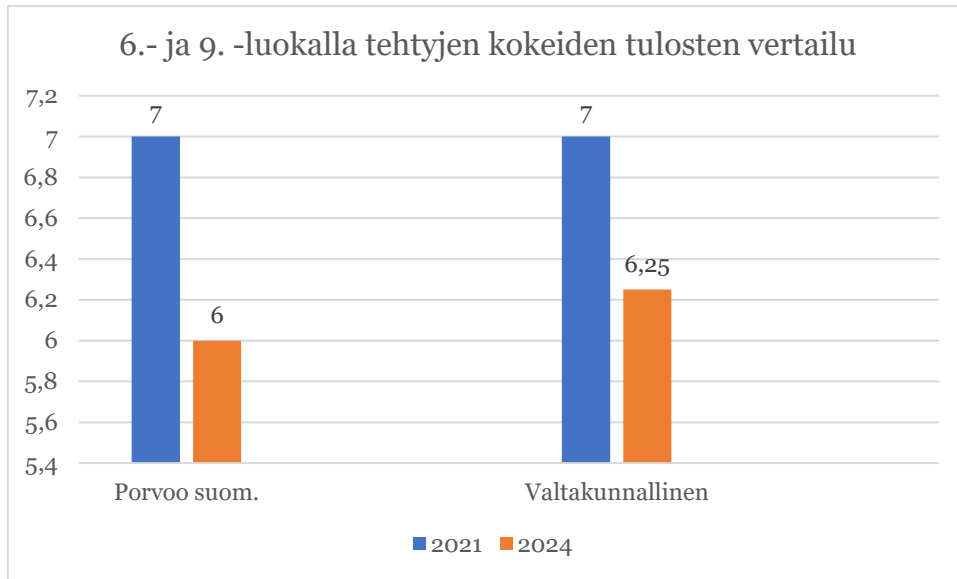
Kuvio 10: 9.lk arvosanojen keskiarvot matematiikan valtakunnallisessa kokeessa

Yhdeksänsien luokkien oppilaiden matematiikan lukuvuosiarvosanojen keskiarvo 2023–2024 oli 7,32 eli 1,32 korkeampi kuin matematiikan valtakunnallisen kokeen keskiarvo.

Ikäluokka vertailussa 6. ja 9.lk

Matematiikan kokeen vaikeustaso vaihtelee vuosittain. Näin kokeessa suoriutuminen eri vuosina ei sinänsä ole kaksinen lähtökohta vertailulle. Porvoon tulokset ovat kuitenkin kaikkina matematiikan valtakunnalliseen kokeeseen osallistumisen vuosina noudatelleet valtakunnallisia tuloksia. Porvoon pitkä arviointihistoria osoittaa myös sen, että matematiikan kokeen arvosanat ovat lähteneet laskuun, laajempi trendi matematiikan osaamisessa tämäkin.

Lukuvuoden 2023–2024 9. -luokkalaisten ovat osallistuneet matematiikan valtakunnalliseen kokeeseen myös käydessään kuudetta luokkaa vuonna 2021. Ikäluokan keskiarvo oli tuolloin 7 ja kolme vuotta myöhemmin yhdeksännen luokan kokeessa 6. Porvoon oppilaiden keskiarvo matematiikan valtakunnallisessa kokeessa on siis laskenut 6. -luokan ja 9. -luokan välillä tasan yhden numeron verran.

Kuvio 11: Matematiikan valtakunnallisten kokeiden tulokset, 6. – ja 9. -luokilla, ikäluokka vertailussa

Lukuvuosiarvosanojen keskiarvojen tarkastelu osoittaa, että myös 9. -luokkalaisten matematiikan arvosanojen keskiarvo (7,32) on laskenut kuudennelta luokalta (8,33) samassa suhteessa.

4 Osallisuus ja yhteistyö

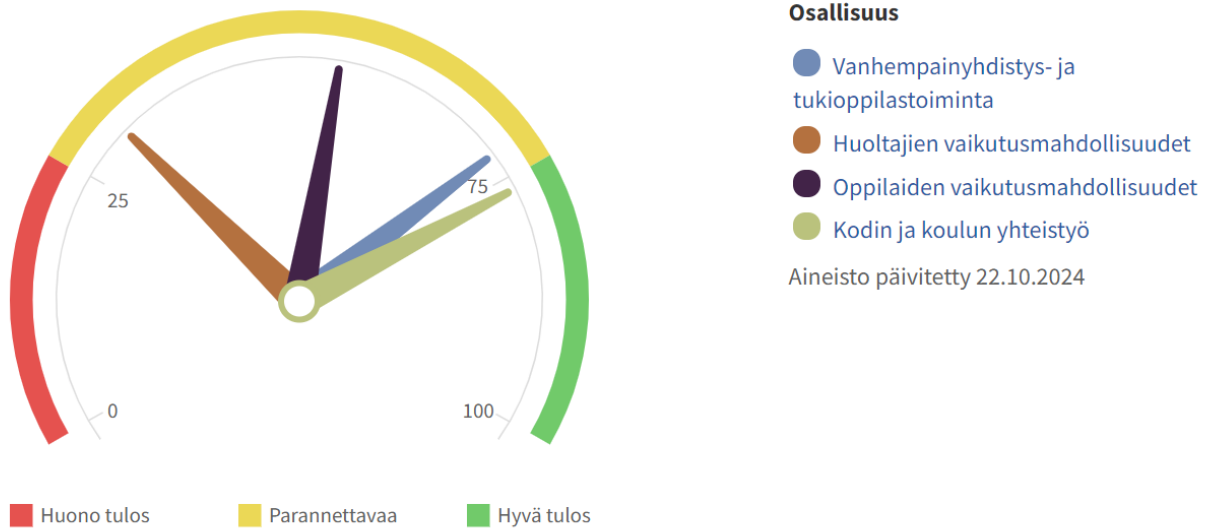
Koulun toimintakulttuurin tulee edistää hyvinvoinnin ja oppimisen lisäksi yhteistyötä ja osallisuutta. Yhteistyön ja osallisuuden näkökulmasta on keskeistä hyvä vuorovaikutus oppilaiden, opettajien ja muiden sidosryhmien välillä. Turvallinen ympäristö ja läsnäolo muodostavat perustan laadukkaalle yhteistyölle ja osallisuudelle.

TEA-viisarin hallinnollisiin rakenteisiin ja toimintamalleihin keskittyvät tulokset täydentävät Hyvinvointiprofiilien ja huoltajakyselyn mittauksia, jotka painottavat enemmän oppilaiden ja huoltajien subjektiivisia kokemuksia. TEA-viisari piirtää kokonaiskuvaa koulujen käytännöistä ja osallisuutta tukevista rakenteista Porvoossa, kun taas kyselyt mittaavat, miten nämä käytännöt koetaan arjessa. Molemmat näkökulmat ovat tarpeellisia, kun muodostamme kokonaiskuvaa koulun toimintakulttuurista ja kehitystarpeista. Yhdessä ne antavat laajemmin tietoa sekä rakenteiden toimivuudesta että siitä, miten ne näkyvät kouluyhteisön hyvinvointina.

Perusopetuksen viimeisin TEA-viisari on syksyiltä 2023, ja siinä on kartoitettu koulujen terveydenedistämistoimintaa, mukaan lukien osallisuuden kokemusta.

Tässä raportissa viitataan TEA-viisarin kuntakohtaisiin tuloksiin lähinnä pääteemojen tasolla ja tulosten karkealla jaottelulla (Huono tulos, Parannettavaa, Hyvä tulos).

Osallisuus : Porvoo 2023

Kuvio 12: TEA-viisarin osallisuuden pääteeman karkeat tulokset

On hyvä, että päätason tuloksiin pääsee sukeltamaan syvemmälle, koska jokainen osallisuuden pääteeman alaotsikko esittelee yhteenvedon toimenpiteistä, jotka eivät välttämättä ole tärkeysjärjestyksessä samanarvoisia osallisuuden tukemisen kannalta. Esimerkiksi ryhmyttämisen suunnitteluun vaikuttaminen ei välttämättä ole yhtä samanarvoinen tekijä huoltajien osallisuuden edistämiseksi kuin osallistuminen koulun vuotuisen toimintasuunnitelman laatimiseen tai kiusaamistilanteiden sovitteluun. Jokainen toimenpide tukee osallisuutta eri tavalla ja painotukset voivat vaihdella sen mukaan, mihin osa-alueeseen osallistuminen kohdistuu. Kaikki TEA -viisarin tulokset ovat julkisia, ja pääteemoihin voi tutustua tarkemmin THL:n ylläpitämän sivuston kautta.

4.1 Oppilaiden ja henkilöstön osallisuus

Oppilaiden osallisuuden varmistamisen tavoitteena on edistää oppilaiden aktiivista osallistumista koulun toimintaan, päätöksentekoon ja yhteisöllisyyteen. Oppilaiden osallistaminen kehittää sosiaalisia taitoja ja antaa oppilaille mahdollisuuden vaikuttaa omaan kouluympäristöönsä. Se myös tukee demokratiaa.

Jokaisella koululla on omaleimaisia tapoja tukea ja vahvistaa oppilaiden osallisuutta, mutta Porvoon peruskouluissa kaikkien toteuttamia osallisuuden käytäntöjä, joilla varmistetaan osallisuuden toteutumista ovat oppilaskuntatoiminta, ystävä- tai kummiluokkatoiminta sekä tukioppilastoiminta (erityisesti yläkoulut). Näiden käytäntöjen kirjaaminen osaksi koulun lukuvuosisuunnitelmaa on kaikille oppilaitoksille velvoittavaa.

Oppilaskunnan hallitus koostuu luokkayhteisöjen valitsemista oppilaista, jotka toimivat linkkinä oppilaiden ja koulun henkilöstön välillä. Oppilaskunnan hallitus edistää oppilaiden äänen kuulumista koulun päätöksenteossa, ja järjestää useissa kouluissa erilaisia tapahtumia kuten teemapäiviä ja tempauksia. Toiminta opettaa oppilaille yhteiskunnallisia taitoja, neuvottelu- ja

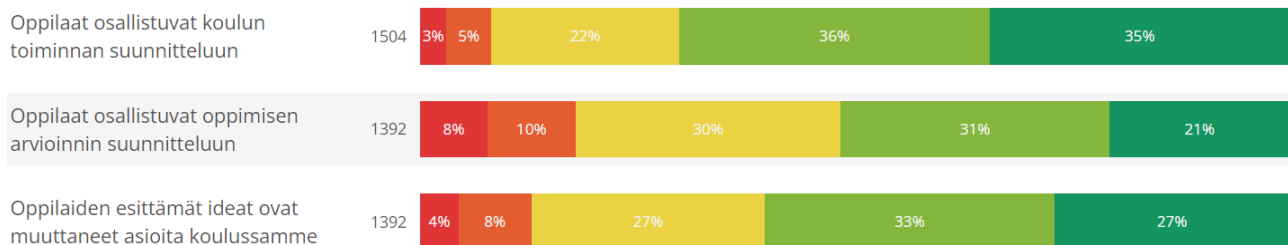
ryhmätyövalmiutta sekä vastuunkantoa. Oppilaskunnan hallitus kokoontuu säännöllisesti, ja he saavat tehtävänsä ohjausta ja muutaman kerran lukuvuodessa myös kaupungin tasolla koulutusta.

Ystävä- tai kummiluokkatoiminta on eri ikäisten oppilaiden yhdessä tekemistä. Toiminnalla luodaan luontevia tilaisuuksia oppilaiden väliselle vuorovaikutukselle. Oppilaita ohjataan empatiaan ja yhteistyöhön, vanhemmat oppilaat auttavat nuorempia kouluarjessa ja tarjoavat tukea.

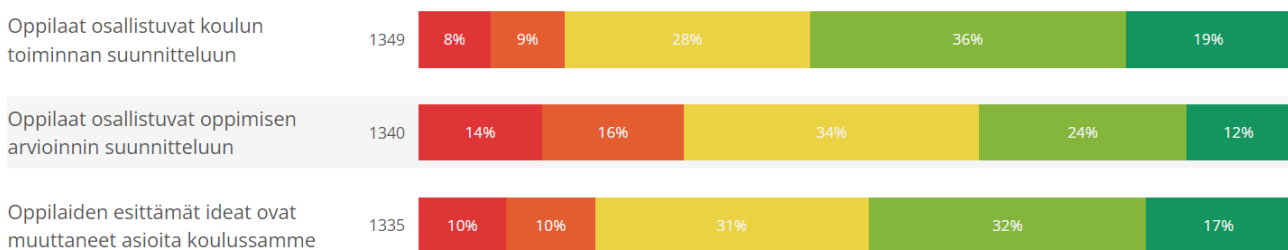
Tukioppilastoimintaa on erityisesti yläkouluilla. Tukioppilaiksi hakeutuu usein oppilaita, jotka ovat kiinnostuneita auttamaan muita ja edistämään myönteistä ilmapiiriä koulussa. Tukioppilaiksi valitut saavat oppilaskunnan hallituksen jäsenten tavoin koulutusta ja heitä ohjaa koulun henkilöstöön kuuluva aikuinen. Tukioppilaat voidaan nähdä eräänlaisina ”varaventiileinä”, joiden kautta muut oppilaat voivat turvallisesti ja matalammalla kynnyksellä tuoda esiin huolensa. Tukioppilaiden vastuulla ei ole ratkaista kaikkia haasteita itse, mutta he voivat toimia tärkeänä ensimmäisenä lenkinä ristiriitatilanteissa tai avun saamisessa. Tukioppilastoiminnan jalkautumisella koulujen jokapäiväiseen arkeen on myös merkittävä ristiriitoja ennaltaehkäisevä vaikutus.

Oppilaiden osallisuuden kokemuksesta, ja sitä kuinka hyvin koulun yhteisölliset toimintamallit tukevat heidän osallistumistaan ja vaikutusmahdollisuuksiaan, voidaan tarkastella hyvinvointiprofiilin tulosten valossa. Hyvinvointiprofiilin kysymyskategoriat, jotka sisältävät eniten osallisuuden kokemukseen liittyviä väittämiä, ovat oppilaat mukana kehittämisessä, koulun tarjoamat mahdollisuudet ja oppilaan arvostaminen:

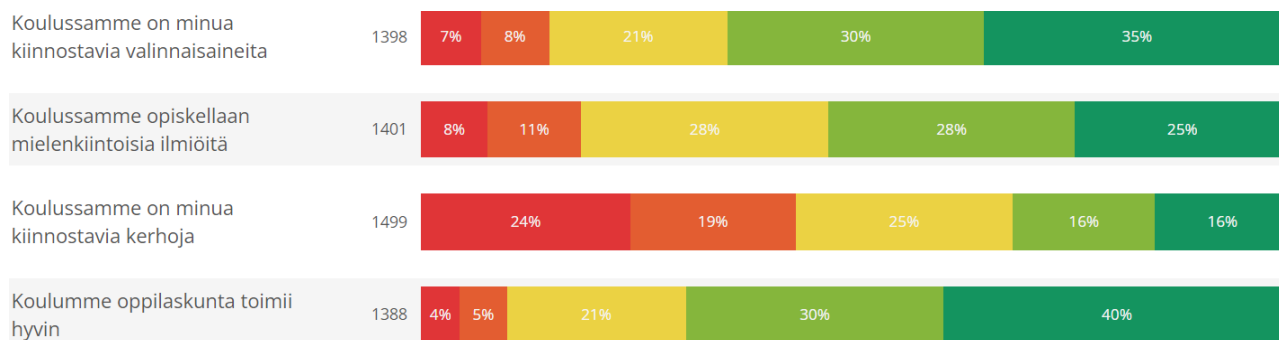
Oppilaat mukana kehittämisessä 4.–6.lk

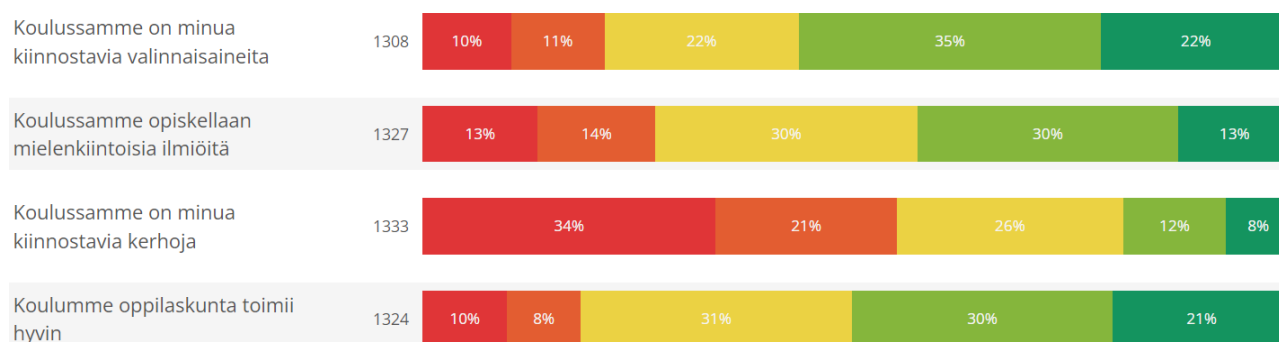
Oppilaat mukana kehittämisessä 7.–9.lk

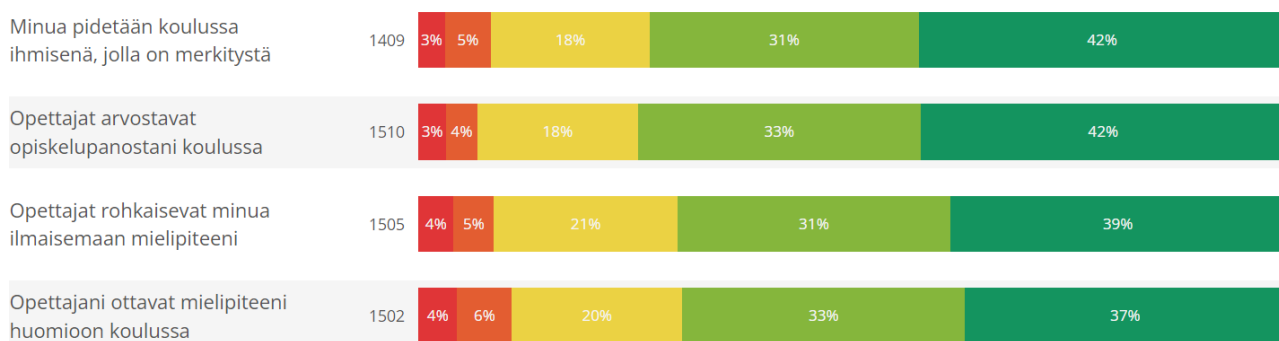
Koulun tarjoamat mahdollisuudet 4.–6.lk

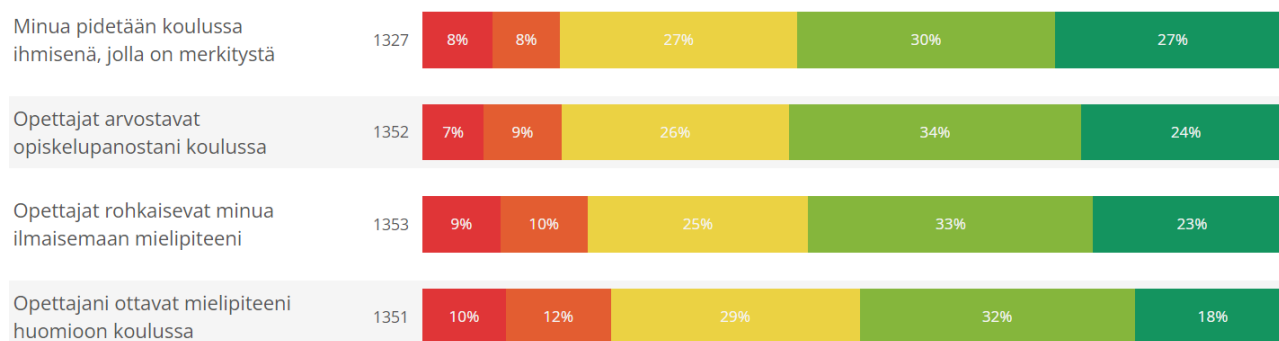
Koulun tarjoamat mahdollisuudet 7.–9.lk

Oppilaan arvostaminen 4.–6.lk

Oppilaan arvostaminen 7.–9.lk

Alakouluikäisten vastauksissa ainoastaan kerhotarjonnan kiinnostavuuteen liittyvä väittämä ylittää negatiivisten vastausten (yli 20–25 % vastaajista) rajapyykin. Samaiseen väittämään positiivisesti suhtautuu reilusti alle puolet vastaajista. Neutraalien vastausten määrä ei nouse yli 30 % minkään väittämän osalta alakoululaisten vastauksissa.

Peruskoulun 4.–9. -luokkalaisten osallisuuden kokemukseen liittyvistä väittämistä voidaan todeta, että tyytymättömyys kasvaa yläkouluikäisten ikäluokassa.

Yläkouluikäisistä vastaajista negatiivisimmin (yli 20–25 % vastaajista) oppilaat suhtautuvat väittämiin, ”Koulussamme on minua kiinnostavia valinnaisaineita” (21 %), ”Opettajani ottavat mielipiteeni huomioon koulussa” (22 %), ”Koulussamme opiskellaan mielenkiintoisia ilmiöitä” (27 %), ”Oppilaat osallistuvat oppimisen arvioinnin suunnitteluun” (30 %) ja ”Koulussamme on minua kiinnostavia kerhoja” (55 %).

Hyvinvointiprofiilien koulukohtaisia tuloksia on tarkasteltu ja analysoitu kouluilla lukuvuosiarvioinnin yhteydessä. Työskentely oli osa jokaisessa Porvoon perusopetuksen koulussa toukokuussa järjestettyä arviointi-iltapäivää, johon osallistui koulun opetushenkilöstö. Johtopäätökset on otettu huomioon tulevan lukuvuoden koulukohtaisten kehittämistoimenpiteiden suunnittelussa.

Hyvin toimivassa koulussa mahdollistuu myös aikuisten avoin vuoropuhelu. Osallisuuden kokemus kouluyhteisössä on tärkeää myös henkilöstölle. Se lisää työtyytyväisyyttä, sitoutumista ja yhteistä vastuunkantoa. Kun henkilöstöä aidosti ja aktiivisesti kuullaan, ja tarjotaan kokemus siitä, että kaikki ovat mukana koulun kehittämisessä, vahvistuu koko kouluyhteisön yhteistyö, joka edelleen tukee kohtaamisia, asiantuntemuksen jakamista, eri näkemysten huomioon ottamista ja laadukasta opetusta.

Tämä kaikki heijastuu positiivisesti myös oppilaiden osallisuuteen, sillä henkilöstö, joka itse kokee osallisuutta, omaa myös paremmat valmiudet tukea oppilaiden aktiivisempaa osallistumista.

Henkilöstön osallisuuden kokemusta voidaan Hyvinvointiprofiilin (n=485) avulla tarkastella Työyhteisö, Opettajat mukana kehittämisessä ja Arvostus kategorioiden kautta:

Työyhteisö

Opettajat mukana kehittämisessä

Arvostus

Henkilöstön osallisuus on olennainen osa toimivaa ja hyvinvoivaa kouluyhteisöä. Osallisuuden kokemus lisää työtyytyväisyyttä, sitoutumista ja yhteistä vastuunkantoa. Henkilöstö, joka kokee olevansa mukana koulun kehittämisessä ja jota kuullaan aktiivisesti, tuo oman asiantuntemuksensa ja näkemyksensä vahvemmin ja herkemmin esille. Tämä vahvistaa koko kouluyhteisön yhteistyötä, yhteisöllisyyttä ja luo myös pohjaa laadukkaalle opetukselle.

Opettajilla ja muulla koulun henkilöstöllä, on keskeinen rooli oppilaiden osallisuuden mahdollistajina ja yhteisöllisyyden rakentajina. Kun henkilöstö itse kokee olevansa osallinen

koulun toimintaan ja päätöksentekoon, se heijastuu positiivisesti myös oppilaiden osallisuuteen. Henkilöstö, joka itse kokee osallisuutta, on valmiimpi myös tukemaan oppilaiden aktiivisempaa osallistumista ja luomaan ilmapiiriä, jossa jokainen kokee tulevansa kuulluksi ja arvostetuksi.

Tässä raportissa on summattu hyvinvointiprofiilin tuloksia Porvoon kaupungin tasolla.

4.2 Kodin ja koulun yhteistyökäytänteet

Kodin ja koulun yhteistyö on olennainen osa kouluyhteisön toimintaa ja oppilaan hyvinvoinnin tukemista. Jokaisella koululla on omaleimaisia tapoja toteuttaa tätä yhteistyötä, mutta Porvoon peruskouluissa on myös sanoitettu yhteisiä linjoja, joilla varmistetaan yhtenäistä ja toimivaa yhteistyötä koulun ja kodin välillä. Koulujen lukuvuosisuunnitelmissa ja toimintakertomuksissa esitellään koulukohtaisia käytäntöjä tarkemmin, mutta seuraavat periaatteet ohjaavat kaikkien peruskoulujen toimintaa kodin ja koulun yhteistyön osalta.

Ensisijainen tavoite on ylläpitää **säännöllistä ja avointa yhteydenpitoa** kodin ja koulun välillä. Kodin ja koulun välisellä viestinnällä varmistetaan, että huoltajat pysyvät ajan tasalla lapsensa ajankohtaisista asioista ja koulun käytännöistä. Lisäksi säännöllinen yhteydenpito auttaa huoltajia ymmärtämään koulun toimintaa ja tukee heidän mahdollisuuksiaan osallistua aktiivisesti lapsensa koulunkäynnin tukemiseen, ja toisaalta myös vastuuttaa heitä siinä. Yhteistyö kodin ja koulun välillä tukee oppilaan kokonaisvaltaista oppimista ja hyvinvointia. Tärkeimmät viestintävälineet ovat Wilma-järjestelmä ja puhelin, joiden kautta opettajat ja huoltajat voivat olla yhteydessä toisiinsa oppilasasioissa.

Vanhempainiltoja järjestetään pääsääntöisesti lukuvuoden alussa, jolloin huoltajille tarjotaan toisaalta yleiskatsaus koulun toimintaan ja tavoitteisiin, mutta myös keskitytään oman lapsen luokan / ryhmän ajankohtaisiin käytännön asioihin. Syyslukukauden näkyviin yhteistyökäytäntöihin vanhempainiltojen lisäksi liittyy myös valtakunnallinen **Kodin ja koulun päivää**, joka sijoittuu yleensä syyskuun loppupuolelle. Tämä päivä tarjoaa mahdollisuuden luoda tiiviimpi yhteys kodin ja koulun välille sekä keskustella koulun arjesta. Toteuttamisen tavat vaihtelevat kouluittain, mutta avoimien ovien päivä, jolloin huoltajat pääsevät seuraamaan ihan tavallista koulupäivää lapsensa opetusryhmissä, on yksi yleisimmistä. Kevään vanhempainiltojen järjestäminen vaihtelee syksyä enemmän kouluittain.

Kaikille oppilaille järjestetään **oppimiskeskustelut** viikoilla 44–45. Näissä keskusteluissa keskitytään oppilaan oppimiseen, hyvinvointiin ja koulunkäynnin kokonaisvaltaiseen tukemiseen, ja niihin osallistuvat oppilas, huoltaja, luokanopettaja/ luokanvalvoja sekä mahdollisesti erityisopettaja tai aineenopettaja.

Koulun johto pitää huoltajiin yhteyttä ajankohtaisista teemoista tai akuuttien asioiden ilmetessä, mutta valtaosa kodin ja koulun välisestä säännöllisestä arjen yhteydenpidosta tapahtuu luokanopettajien, luokanvalvojien ja aineenopettajien toimesta.

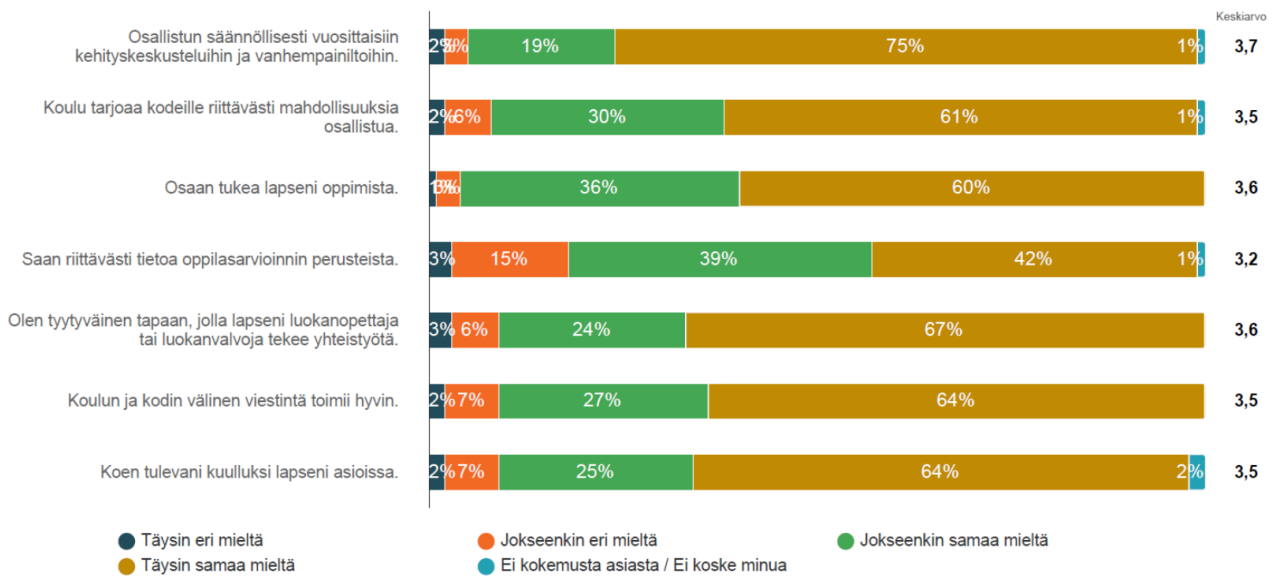
Kouluissa toimii myös **vanhempainoimikuntia** ja **vanhempainyhdistyksiä**, joiden rooli kouluyhteisössä hiukan vaihtelee oppilaitoksen mukaan. Vanhempainoimikunta toimii yleensä koulu- tai luokkatasolla, ja vanhempainyhdistyksen yhdyshenkilö osallistuu vähintään kerran

lukukaudessa yhteisen opiskeluhuoltoryhmän suunnittelu- ja arviointikokouksiin. Tällä yhteistyöllä tuetaan koulun toimintaa sekä oppilaiden hyvinvointia ja turvallisuutta.

Lukuvuoden aikana järjestettävät **juhla- ja teemapäivät** ovat myös tärkeä osa kodin ja koulun yhteistyötä. Huoltajia kutsutaan aktiivisesti mukaan näihin tilaisuuksiin, jotka tarjoavat arvokkaita mahdollisuuksia nähdä lapsen kouluelämää ja osallistua koulun yhteisöllisiin tapahtumiin. Näiden päivien kautta huoltajille avautuu tärkeä ikkuna lapsen koulumaailmaan ja osaltaan tilaisuudet voivat vahvistaa sekä lapsen että huoltajan yhteyttä kouluun.

Kaiken kodin ja koulun yhteistyön tavoitteena on luoda avointa ja rakentavaa vuorovaikutusta, jossa oppilaan oppiminen ja hyvinvointi ovat keskiössä.

4.3 Aamu- / iltapäivätoiminta ja kerhotoiminta

Aamu- ja iltapäivätoiminta ovat osa oppilaan koulupäivää, ja toiminta perustuu perusopetuksen opetussuunnitelmassa määriteltyyn arvopohjaan ja kasvatustavoitteisiin. Porvoon kaupunki koordinoi koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa. Toiminnan varsinaisina järjestäjinä ovat eri yhdistykset tai yhteisöt. Toimintaa järjestetään päivittäin koulupäivän jälkeen. palveluntuottajat päättävät itse, järjestävätkö myös aamutoimintaa.

Kaupunki avustaa toimintaa, hyväksyy yhteistyökumppanit ja osoittaa lapsille iltapäiväkerhopaikat. Iltapäiväkerhotoiminta on suunnattu ensisijaisesti 1.- ja 2. luokan oppilaille sekä muiden vuosikurssien oppilaille, joilla on erityisen tuen päätös.

Paikallisessa opetussuunnitelmassa painotetaan iltapäivätoiminnan ja koulun välistä yhteistyötä. Koulun ja iltapäivätoiminnan järjestäjien tiivis yhteistyö luo turvalliset puitteet oppilaan siirtymiselle koulupäivän jälkeiseen iltapäivätoimintaan. Koulu ja iltapäivätoiminnan vastuuhjaaja sopivat yhteisistä arjen käytännöistä.

Porvoossa iltapäiväkerhotoimintaa järjesti kuusi eri palveluntuottajaa ja kerhoja oli yhteensä 17. Ensimmäisen luokan oppilaita toimintaan osallistui 377 (edellisvuonna 399) ja toisen luokan

oppilaita 252 (edellisvuonna 232). Kaikista ensimmäisen luokan oppilaista 71 % osallistui iltapäivätoimintaan.

Valtionavustusta saaneissa ryhmissä oli yhteensä 633 (edellisvuonna 636 lasta). Noin 41 % kerholaisista on ruotsinkielisiä. Iltapäiväkerhoihin osallistuvien lasten kokonaismäärä vaihtelee vuosittain, mutta on ollut selkeässä kasvussa koko 2020-luvun. Tilastoinnin ulkopuolelle jää Porvoon lasten ja nuorten taidekoulun järjestämä Konstikkaan iltapäiväkerho, jossa on mukana noin 60 lasta. IP-kerholaisten kokonaismäärä nousee lähelle seitsemäsataa. Luku on noin 63 % porvoolaisten 1.- ja 2.-luokkalaisten kokonaismäärästä.

Koulujen kerhotoiminta (rahoittajana opetushallitus) on suunnattu peruskoulun oppilaille. Se on maksutonta ja vapaaehtoista. Kerhotoimintaa järjestetään useimmiten koulupäivän jälkeen, mutta toisinaan myös aamuisin. Kerhoja voidaan järjestää koko lukuvuoden ajaksi tai lyhemmille ajanjaksoille. Ryhmäkoko pohditaan oppilaiden iän ja kerhon tavoitteiden ja sisällön kautta. Paikallista kerhotoimintaa koordinoidaan perusopetuspalveluissa. Kansallisesti kerhotoimintaa koordinoi opetushallitus, josta haetaan vuosittain erityisavustusta. Kunnan tehtävä on huolehtia resurssien riittävydestä, niiden jakautumisen oikeudenmukaisuudesta sekä toiminnan tavoitteiden asettamisesta.

Koulujen kerhotoiminnan kehittämisen tavoitteena on tarjota monipuolista, lapsen ja nuoren kasvua tukevaa vapaa-ajan toimintaa osana koulupäivää. Tavoite on, että kaikilla lapsilla olisi mahdollisuus osallistua peruskoulun aikana vähintään yhteen kerhoon. Erytyshuomiota kohdistetaan sellaisten lasten ja nuorten mukaan saamiseen, joilla ei ole mahdollisuutta osallistua säännöllisiin harrastuksiin. Toimintaa järjestetään pääsääntöisesti vuosiluokilla 3–9.

Lukuvuonna 2023–2024 kaikissa kouluissa järjestettiin kerhotoimintaa. Kerhoista, 30 oli suomenkielisiä, 26 ruotsinkielisiä. Kerho-ohjaajina toimivat useimmiten opettajat, muita kerho-ohjaajina toimivia ovat mm. koulunkäynninohjaajat, opiskelijat, liikunnanohjaajat, huoltajat sekä taidealan ohjaajat. Lukuvuoden 2023–2024 AP/IP- ja kerhotoiminnasta kerrotaan tarkemmin toimintakertomuksissa, jotka on hyväksytty koulutusjaostoissa lokakuussa 2024.

Kerhotoiminta on tärkeä osa koulujen arkea ja sitä järjestetään jokaisella koululla. Toiminta tarjoaa oppilaille mahdollisuuden osallistua koulupäivän ulkopuolella aktiviteetteihin, jotka tukevat oppimista, sosiaalista vuorovaikutusta ja hyvinvointia. Kerhotoiminnan teemat ja sisällöt vaihtelevat laajasti, ja niiden tavoitteena on vastata oppilaiden monipuolisiin kiinnostuksenkohteisiin.

Huolimatta siitä, että kerhotoiminta on vakiintunut osa koulujen toimintaa, palautteen perusteella eri ikäiset oppilaat ja huoltajat kokevat, ettei tarjonta ole tarpeeksi kiinnostavaa tai houkuttelevaa. Tämä heijastuu mm. hyvinvointiprofiiliin ja huoltajakyselyn tuloksissa, joissa kerhotoiminnan kiinnostavuus nousee esille negatiivisena poikkeuksena.

Tämä havainto viittaa siihen, että kerhotoiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä on tarpeen huomioida entistä tarkemmin oppilaiden ja huoltajien toiveet ja odotukset. Lisäksi voi olla hyödyllistä arvioida kerhotoiminnan markkinointia ja saavutettavuutta sekä tarjonnan monipuolisuutta eri ikäryhmien näkökulmasta, jotta kerhotoiminta vastaisi paremmin kohderyhmänsä tarpeisiin ja odotuksiin.

5 Yhteenveto

Tässä raportissa on kuvattu suomenkielisen perusopetuksen toimintaa lukuvuonna 2023–2024 laatusuunnitelman mukaisten arviointien tulosten ja tunnuslukujen kautta.

Toimintaa voidaan pitää laadukkaana, kun sille asetetut tavoitteet on saavutettu. Koulutuspalveluiden laatutyössä arviointeja on kohdistettu perusopetuksen toiminnan kannalta oleellisiin asioihin. Laadunarviointi Porvoossa perustuu perusopetuksen kansalliseen opetussuunnitelman ja laatukortteihin sekä paikallisesti niistä johdettuihin painopistealueisiin ja tavoitteisiin. Laatu työn tehtävä on tuoda esiin vahvuuksia, ja auttaa löytämään kehittämiskohteita. Samalla tuotetaan tietoa koulutuspalveluiden nykytilasta ja tuetaan pidemmän aikavälin kehitystyötä toiminnan ja tulosten säännöllisellä seurannalla.

Tähän arviointiraporttiin on kerätty kaupungin tason tuloksia, joita vasten jokaisella koululla on voitu pelata omaa arviointiaineistoa. Laadun jatkuvaan kehittämiseen on tärkeää sitouttaa koko opetushenkilöstö.

Yhteisöllisen hyvinvoinnin painopisteeseen liittyen Porvoon suomenkielisissä perusopetuspalveluissa asetettiin neljä osatavoitetta. Ne ovat johtamisen kehittäminen, kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäisy, vuorovaikutustaitojen ja mielenterveyden edistäminen sekä oppilaiden osallisuuden varmistaminen.

Henkilöstön ja oppilaiden hyvinvointiprofiilien sekä huoltajakyselyn tulosten valossa toiminnan voidaan yleisellä tasolla katsoa tukeneen näiden tavoitteiden toteutumista. Tulokset osoittavat kuitenkin myös sen, että yläkouluikäiset kokevat tilanteen keskimäärin negatiivisemmin, ja keskeisimpänä kehittämiskohteena näyttäytyy osallisuuden varmistaminen.

Koulujen lukuvuosisuunnitelmissa ja toimintakertomuksissa kuvataan yhteisöllisen hyvinvoinnin edistämistä konkreettisemmin. Osallisuuden vahvistamiseksi on laadittu yhteisiä toimintamalleja ja -ohjelmia.

Porvoon kaupunkistrategian tavoitetta ”Paras arkenakin” konkretisoidaan perusopetuksen osalta laadukkaiden koulutuspalveluiden mittareiksi että 100 % ikäluokasta saa perusopetuksen jälkeen jatko-opiskelupaikan ja että Koulujen johtamismalleja kehitetään erilaisten kokeilujen avulla.

Johtamisen kehittämisen tavoitteeseen liittyen johdon valmennukset jatkuivat lukuvuonna 2023–2024, ja loppukevästä varmistui virkarehtorikoulujen johtoryhmien täydennyskoulutusta myös seuraavalle lukuvuodelle.

Johtamisen kehittämisen tavoitteeseen liittyen on tärkeää tarkastella myös henkilöstön hyvinvointiprofiilin tuloksia johtamistyöhön liittyen. Jokaisella yksiköllä on käytössään oman yhteisönsä tulokset, joita pelata kaupungin tason tuloksiin. On tärkeää, että myös lähijohtajat voivat keskustella tuloksista omien esihenkilöidensä kanssa.

100 % jatko-opiskelupaikkalukeman osalta Porvoossa päästiin lukuvuonna 2023–2024 alle prosenttiyksikön päähän tavoitteesta. Ne yhdeksäsluokkalaiset, jotka eivät heti aloita jatko-opinnoissa, tai eivät saa opiskelupaikkaa siirtyvät asuinkunnan oppivelvollisuuden ohjauksesta vastaavan nivelvaiheen oppilaanohjaajan tehostettuun ohjaukseen. Porvoossa tämä joukko on vuosittain hyvin pieni.

6 Lähteet

Perusopetuksen laatukriteerit, OKM

<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/75311/okm29.pdf>

THL: TEA -viisari

<https://teaviisari.fi/teaviisari/fi/tiedonkeruut>, vierailtu 24.10.2024

AP/IP -toiminnan toimintakertomus

[AP IP toiminnan toimintakertomus.pdf](#)

Koulujen kerhotoiminnan toimintakertomus

[Kerhotoiminnan toimintakertomus.pdf](#)

Porvoon kaupungin henkilöstöohjelma ja työsuojelun toimintaohjelma

https://www.porvoo.fi/app/uploads/2023/06/Porvoo_henkilostoohjelma2023_FI_SAAVUTETTAVA.pdf

Liitteet

Liite 1: Suomenkielisten perusopetuspalveluiden valtionavustukset

Liite 2: Kehittäjäopettajatoiminta 2023–2024

Liite 3: Hyvinvointiprofilin kaikki väittämät oppilaat / henkilöstö

Liite 1

Suomenkielisten perusopetuspalveluiden valtionavustukset

Suomenkielisissä perusopetuspalveluissa oli jonkin verran valtion erityisavustusrahoitteista toimintaa lukuvuonna 2023–2024. Valtion erityisavustukset jakautuvat pääpiirteissään niin sanottuihin resurssihankkeisiin ja varsinaisiin kehittämishankkeisiin.

Suomenkieliset perusopetuspalvelut käyttivät opetus- ja kulttuuriministeriöltä saatua valtion erityisavustusta koronan aiheuttaman oppimis- ja hyvinvointivajeen paikkaamiseen perusopetuksessa. Lisäksi suomenkieliset perusopetuspalvelut käyttivät opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämää valtion erityisavustusta yhteisöllisen opiskeluhuollon vahvistamiseen perusopetuksessa sekä opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämää valtion erityisavustusta perusopetuksen tasa-arvon ja laadun vahvistamiseen. Myöskin opetussuunnitelman mukaisen kerhotoiminnan toteuttamiseen ja ruotsinkielisen kielikylpyopetuksen vahvistamiseen käytettiin Opetushallituksen myöntämiä valtion erityisavustuksia. Edellä mainituilla valtion erityisavustuksilla rekrytoitiin pääasiassa lisähenkilöstöä kouluihin.

Henkilöstöresurssiin tarkoitettujen valtion erityisavustusten lisäksi suomenkielisillä perusopetuspalveluilla oli käytössä joitain kehittämistoimintaan myönnettyjä valtion erityisavustuksia. Opetushallituksen rahoittamassa Kuntien lukevat yhteisöt -hankkeessa ja siihen myönnetyllä lisärahoituksella vahvistettiin lukutaitotyötä. Hankkeessa työskenteli kehittäjäopettajia. Opetushallituksen rahoittamassa Porvoolaiset koulut kestävän muutoksen tiellä -hankkeessa luotiin puolestaan kestävän tulevaisuuden polku Porvoon kaupungin perusopetukseen. Lisäksi Porvoon kaupungilla oli opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämää valtion erityisavustusta joustavan esi- ja alkuopetuksen kehittämiseen. Hankkeessa työskenteli niin ikään kehittäjäopettajia.

Kokonaisuudessaan valtion erityisavustukset ovat tärkeä osa perusopetuspalveluiden kokonaisuutta. Lukuvuonna 2023–2024 valtion erityisavustuksilla saatiin merkittävää lisätukea koulujen toimintaan. Valtion erityisavustusten ajoitus noudattaa valtion talousarvion aikataulua, minkä vuoksi valtion erityisavustusten käyttö ei rajaudu aina lukuvuosittain. Tähän on kuitenkin löydetty pääsääntöisesti toimivat toimintatavat, jotka palvelevat koulujen lukuvuosirytmää.

Porvoon kaupungin perusopetuspalveluiden itse hallinnoimien hankkeiden lisäksi perusopetuspalvelut ovat osallistuneet joihinkin muiden kuntien vetämiin kehittämishankkeisiin, jotka ovat liittyneet pääsääntöisesti digitaalisten palveluiden kehittämiseen. Kouluihin on myös tarjottu OAJ:n Porvoon paikallisyhdistys ry:n hallinnoiman työhyvinvointihankkeen palveluita mahdollistaen palveluiden käytön työajalla.

Liite 2

Kehittäjäopettajatoiminta 2023–2024

Lukuvuoden 2023–2024 aikana suomenkielisissä perusopetuspalveluissa toimi useita kehittäjäopettajia. Kehittäjäopettajia työskenteli seuraavien kehittämiskohteiden parissa:

- monilukutaito
- Porvoon digipolku & digiasiat
- joustava esi- ja alkuopetus
- arviointi
- kestävä kehitys ja
- laatutyö.

Kehittäjäopettajat työskentelivät pääsääntöisesti oman työnsä ohella. Kuitenkin Porvoon digipolun ja laatutyön parissa työskenteli kokoaikaiset henkilöt. Laatutyön kehittäminen painottui erityisesti lukiokoulutukseen, sillä kaupungille oli myönnetty valtion erityisavustus asiaan. Kuitenkin myös perusopetuksen laatutyötä kehitettiin: keväällä 2024 kokeiltiin ensimmäistä kertaa yhteistä arviointiveson ohjelmaa kouluissa ja valmisteltiin uudistunut arviointiraportin rakenne lukuvuodeksi 2024–2025.

Kehittäjäopettajatoimintaa rahoitettiin osin valtion erityisavustuksilla ja osin kaupungin omalla rahoituksella. Kehittäjäopettajat työskentelivät painopistealueiden ja muiden kehittämiskohteiksi valittujen asioiden äärellä. Kehittämistoiminta suunniteltiin niin, että se kohdistui sekä rakenteisiin että opetuksen kehittämiseen. Kehittäjäopettajien työstä saatiin hyvää palautetta kouluista sekä kehittäjäopettajat itse kokivat oman työnsä tärkeäksi ja ammatillisesti palkitsevaksi.

Kehittämistoiminta jatkuu kaikkien kehittämiskohteiden parissa lukuvuonna 2024–2025.

Liite 3

Hyvinvointiprofiilin kaikki väittämät, oppilaat:

Koulun opiskelutilat (ilmanvaihto, lämpö, valaistus ym.) ovat hyvät
 Käytämme koulun ulkopuoliset opiskelutilat ovat opiskeluun sopivia
 Koulun tilat ovat puhtaita
 Koulun piha on turvallinen
 Välitunnilla on mahdollista tehdä itselle sopivia asioita
 Ruokailu on rentouttava tauko
 Koulutyötä on sopivasti
 Lukujärjestys on hyvä
 Koulun säännöt ovat järkeviä
 Tarvittaessa saan apua terveydenhoitajalta
 Tarvittaessa saan apua psykologilta

Luokkani oppilaat viihtyvät hyvin yhdessä
 Luokkakaverit tulevat väliin, jos jotain oppilasta kiusataan
 Minua ei kiusata sosiaalisen median (some) tai netin kautta
 Koulun aikuiset auttavat, jos minua kiusataan
 Hyväksyn koulukaverini sellaisina kuin he ovat
 Useimmat opettajat ovat kiinnostuneita siitä, mitä minulle kuuluu
 Vanhempani arvostavat koulutyötäni
 Vanhempani ovat halukkaita tulemaan kouluun keskustelemaan asioistani
 Kouluni lähialueen muissa palveluissa (esim. kaupat, kahvilat, ostoskeskus) minun suhtaudutaan ystävällisesti

Minua pidetään koulussa ihmisenä, jolla on merkitystä
 Opettajat rohkaisevat minua ilmaisemaan mielipiteeni
 Oppilaat osallistuvat koulun toiminnan suunnitteluun
 Opettajien esittämät ideat ovat muuttaneet minulta liian vähän opiskelussani
 Pystyn tekemään itsenäistä työskentelyä vaativia koulutehtäviä
 Minulla on mahdollisuus edetä koulutoissani itselleni sopivassa tahdissa
 Saan oppimiseeni apua koulun aikuisilta
 Saan kiitosta työskentelystäni koulussa
 Koulussamme opiskellaan mielenkiintoisia ilmiöitä
 Koulumme oppilaskunta toimii hyvin

Hyvinvointiprofiilin kaikki väittämät, henkilöstö:

Koulu/oppilaitos (ilmanvaihto, lämpö, valaistus, ym.) on toimiva
 Opetustilat (väilyys, kalustus, ym.) ovat opetuksen sopivia
 Opetusvälineet ovat opetuksen sopivia
 Koulun/oppilaitoksen tilat ovat hyvät
 Oimien tavaroiden säilytykset ovat siistejä
 Koulun/oppilaitoksen tilat ovat puhtaita
 Opettajien välitunnit ovat turvallisia
 Opettajien tarkoitus on rentouttava tauko
 Ruokailu on rentouttava tauko
 Koulun/oppilaitoksen piha on viihtyisä
 Työmääräni on sopiva
 Työjärjestys (aikataulu) on järkevä
 Oppitunneilla on työrauha
 Koulun järjestysäännöt ovat järkeviä
 Sääntöjen rikkomisista käsitellään oikeudenmukaisesti
 Tarvittaessa saan apua työterveyshuollosta
 Tarvittaessa saan työnohjausta

Koulumme/oppilaitoksemme työntekijöillä on hyvä yhteishenki
 Työtoverit auttavat toisiaan
 Minulla on ystäviä tässä koulussa/oppilaitoksessa
 Meidän koulussamme/oppilaitoksemme ei ole työpaikkakiusaamista
 Puutun itse asiaan, jos yhteisössä esiintyy työpaikkakiusaamista
 En itse osallistu työpaikkakiusaamiseen tässä koulussa/oppilaitoksessa
 Rehtorin (esihenkilön) kanssa on helppo tulla toimeen
 Useimmat oppilaat/oppiskelijat ovat kiinnostuneita opiskelusta
 Oppilaiden/oppiskelijoiden vanhemmat/hoitajat arvostavat koulun/oppilaitoksen työtä
 Oppilaiden/oppiskelijoiden vanhemmat/hoitajat osallistuvat lastaan koskevien ongelmien selvittämiseen

Minua pidetään työyhteisössä henkilönä, jolla on merkitystä
 Työyhteisössä rohkaistaan ilmaisemaan oma mielipide
 Mieliopiteeni otetaan huomioon koulun/oppilaitoksen kehittämisessä
 Arvostan itse työtäni koulussa/oppilaitoksessa
 Tunnen vahvuuteni ja heikkouteni työasioissa
 Suoriudun työtehtävistäni
 Opetustyö on minusta kiinnostavaa
 Saan apua työtovereiltani, jos tarvitsen sitä
 Työyhteisön jäsenet kannustavat minua työssäni